

Junij 2026 | leto 54 | št. 1 | ISSN 1408-7839

VEZI

CENTER ZA USPOSABLJANJE, DELO IN VARSTVO ČRNA NA KOROŠKEM

VEZI

Glasilo VEZI izdaja Center za usposabljanje,
delo in varstvo v Črni na Koroškem
junij 2026, leto 54, št. 1 ISSN 1408-7839

Uredniški odbor:

Mateja Kristavčnik,
Pavlina Šepul

Lektorica:

Irena Greiner

Risba na naslovnici:

Stanka Janše

Oblikovanje:

ŽiGRAf, Žalec

Tisk:

Sij ZIP center, d. o. o.,
Ravne na Koroškem

Naklada:

500 izvodov

Leto izdaje:

Junij 2026

UREDNIŠTVO VEZI SI PRIDRŽUJE
PRAVICO DO IZBIRE ČLANKOV,
KI JIH OBJAVIMO V VEZEH.

POSILNIH PRISPEVKOV IN
FOTOGRAFIJ NE VRAČAMO IN
JIH NE HONORIRAMO.

Spoštovani bralci!

Prispevkov uporabnikov
ne lektoriramo.

Uredništvo VEZI

C U D V V e z i

Vsebina

- 3 KORAK NAPREJ – SKUPAJ, STROKOVNO IN Z JASNO VIZIJO
- 4 VEDNO VEČ
- 5 POLETJE JE PRED VRATI –
PROGRAM INSTITUCIONALNEGA VARSTVA ODRASLIH (IVO)
- 6 PROGRAM KAKOVOSTI IN VARNOSTI V ZDRAVSTVU V CUDV ČRNA NA KOROŠKEM
- 7 ŠOLA V CUDV
- 7 USTVARJAMO DOM, POLN ŽIVLJENJA
- 9 BARVITI MESECI NAŠE SKUPNOSTI V ČRNI
- 11 VDC SLOVENJ GRADEC
- 12 SEJA SVETA STARŠEV
- 13 SEJA SVETA UPORABNIKOV
- 14 KUKAVICA 2025
- 15 KORAK ZA KORAKOM DO VEČJE SAMOSTOJNOSTI: PROGRAM "MOJ KORAK"
- 18 OD IDEJE DO IZDELKA Spomin na Koroško
- 19 KAMIŠIBAJ V DOBJI VASI
- 20 PROJEKT »POMIRJEN DANES, MOČNEJŠI JUTRI«
- 21 USTVARJAMO S SRCEM IN ZA NARAVO
- 23 BRANJE ODPIRA VRATA V SVET DOMIŠLJIJE, ZNANJA IN PRIJATELJSTVA
- 24 MEJE NE OBSTAJAJO, KJER JE DOMA SRČNOST: OBISK SOSEDOV IZ AVSTRIJE
- 25 MESEC ZDRAVJA V DRAVOGRADU
- 26 FESTIVAL SOLZICE 2026 - NAŠ SVET SKOZI ABSTRAKTNE OBLIKE
- 28 NAŠA FOLKLORNA SKUPINA
- 29 ZVERINICE Z LEGNA: Z GLEDALIŠČEM DO OPOLNOMOČENJA IN VEČJE VIDNOSTI
- 30 RAZISKOVANJE UŽITNIH RASTLIN NAS POVEZUJE Z NARAVO IN MED SEBOJ
- 31 PROJEKT "OD ZRNJA DO KRUHA"
- 32 PROJEKT ČRJANSKA KOŠTA – OKUSI NAŠIH BABIC ZNOVA ZAŽIVIO
- 34 KO IDEJE POSTANEJO MASKE
- 35 ZAPOSLOTITVENI PROGRAM MEŽICA PRI KOVAČU
- 36 LOVRO IN NJEGOVA POT DO INTEGRATIVNE ZAPOSLOTITVE V TRGOVINI TUŠ
- 38 KOOPERACIJA UPORABNIKOV V VDC KOVAČ
- 39 POLDIJEVA NOVA FUNKCIJA
- 40 ŽELJKOVA IZKUŠNJA V PODJETJU TESNILA GK
- 41 NAŠE POSLANSTVO V VDC RADLJE
- 42 LASTNI PROGRAM V VDC RADLJE
- 43 DELOVNA PRAKSA VIZ-a
- 44 ŠOLANJE V POSEBNEM PROGRAMU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA,
- 48 ZAKLJUČEK ŠOLANJA IN NOVE POTI
- 45 VALETA 2026
- 47 INTERVJU S SODELAVKO MELITO KEBER
- 48 OTEPAA POSTREGLA S ŠTEVILNIMI IZZIVI
- 49 DIVJA ŠPORTNA POMLAD
- 49 IZVAJANJE PROGRAMA MATP - Motor Activities Training Program
V CUDV ČRNA NA KOROŠKEM
- 51 GORSKA ROŽA ŠTEJE ŽE 19 CVETOV
- 52 JAHANJE KOT DOŽIVETJE IN TERAPIJA
- 53 GRADOVI KRALJA MATJAŽA
- 55 SKRBIMO ZA ZDRAVJE IN ZDRUŽIMO PRIJETNO S KORISTNIM
- 56 ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU
- 57 NA RAVNAH MIGAMO ZA ZDRAVJE
- 59 PLAVALNA EKIPA CUDV ČRNA: POD OKRILJEM SOS TRENERK V NOVE ZMAGE
- 60 AKTIVNO–INKLUZIVNO V DRAVOGRADU
- 61 V SLOVO
- 63 ZELIŠČNI KOTIČEK V STANOVANJU NA PREVALJAH
- 63 DAN ZA SPREMEMBE
- 64 UREJANJE OKOLICE V STANOVANJSKI SKUPINI UGASLE PEČI NA PREVALJAH
- 65 KO VSE ZACVETI IN ZADIŠI
- 66 IZMENJAVA V ENOTI RAVNE
- 68 LEPO JE STOPITI SKUPAJ
- 68 PO DOLGIH LETIH SKUPAJ
- 69 MAČEK MIHA
- 69 NA TERAPIJI PRI ZDRAVKU
- 70 DAN UPORA PROTI OKUPATORJU
- 71 NA KONCERTU
- 72 KRATEK ODDIH V TERMAH LAŠKO
- 72 SPOMLADANSKO DOŽIVETJE V TOPLI
- 73 LETOVANJE V IZOLI
- 75 IZLET NA GRAD
- 76 ŠOLA V NARAVI V TOPLI
- 77 SONCE V SRCIH IN VODNE VRAGOLIJE
- 78 ROJSTNI DNEVI
- 79 50-KA Z VELIKIM SLOGOM
- 79 ISKRICE

KORAK NAPREJ – SKUPAJ, STROKOVNO IN Z JASNO VIZIJO

Spoštovane bralke in bralci glasila Vezi, z veseljem in ponosom z vami delim nekaj ključnih utrinkov ter dosežkov, ki so zaznamovali prvo polovico letošnjega leta v našem zavodu.

Za nami je izjemno dinamična in vsebinsko bogata prva polovica leta s pomembnimi razvojnimi premiki, strokovno rastjo ter številnimi dogodki, ki krepijo našo skupnost. Posebej ponosni smo, da smo v okviru februarskega obiska Vlade Republike Slovenije uspeli zagotoviti 6 milijonov evrov za izgradnjo nove stanovanjske enote. Gre za ključen korak v smeri nadaljnjega razvoja zavoda in izboljšanja bivalnih pogojev za naše uporabnike.

Projekt se že aktivno premika naprej. Trenutno je v izdelavi idejna zasnova za pridobitev projektnih in drugih pogojev (IZP), kar pomeni, da prehajamo iz faze načrtovanja v konkretno pripravo izvedbe. Naš cilj je jasen – do konca letošnjega leta želimo pridobiti vso potrebno dokumentacijo za rušenje obstoječih objektov in izgradnjo novih. Ob tem z zadovoljstvom ugotavljamo, da tudi gradnja doma starostnikov poteka skladno s predvidenimi časovnimi okvirji, kar potrjuje, da smo na pravi poti.

Februar pa ni bil pomemben le z vidika razvojnih odločitev, temveč tudi zaradi našega skupnega praznovanja. Ob dnevu centra smo podelili priznanja in zahvale vsem, ki so s svojim delom, predanostjo in srčnostjo pomembno prispevali k razvoju zavoda ter k dobrobiti

uporabnikov in zaposlenih. Takšni trenutki nas spomnijo, da smo predvsem skupnost ljudi, ki deluje povezano in z jasnim poslanstvom.

Velik poudarek smo v prvi polovici leta namenili tudi internemu izobraževanju. Izvedli smo več strokovnih srečanj, pri čemer želim posebej izpostaviti in pohvaliti naše zaposlene, ki so stopili v vlogo predavateljev. To je dokaz, da imamo v zavodu izjemno strokoven, predan in kompetenten kader, ki svoje znanje ne le uporablja, temveč ga tudi deli in nadgrajuje.

Ob tej priložnosti se želim iskreno zahvaliti vsem zaposlenim – oddelku prehrane za kakovostno in skrbno pripravljeno prehrano, tehnični službi za nemoteno delovanje infrastrukture, upravi za strokovno in odgovorno vodenje procesov, vsem varuhom, strokovnim delavcem, koordinatorjem, zdravstvenim delavcem, fizioterapevtom in delovnim terapevtom, ki vsakodnevno s svojo strokovnostjo, potrpežljivostjo in srčnostjo ustvarjate varno, stabilno in spodbudno okolje za naše uporabnike. Vaše delo je temelj našega uspeha.

Pred nami je druga polovica leta, ki prinaša nove izzive, a tudi nove priložnosti. Prepričan sem, da bomo s skupnimi močmi, strokovnostjo in medsebojnim zaupanjem kos vsem nalogam, ki so pred nami. Naša pot je jasna – razvoj, kakovost in človekovo dostojanstvo ostajajo v središču našega delovanja.

Jože Kropivnik

VEDNO VEČ

Kot andragoginji mi je koncept vseživljenjskega učenja v krvi. Vsi ljudje se ves čas učimo, ker nas v to potisne vsakdanjost, ker se svet tako spreminja, da buri naše duhove, našo vedoželjnost, ker so nam informacije vedno bolj na voljo. In če se ne bi ves čas učili, lovili novega znanja in se izobraževali, bi najbrž obstali na nekem mestu, kjer bi svet le še hitel mimo nas.

Že na začetku leta smo ambiciozno zakorakali na poti iskanja novega znanja.

Ker se nam je v zadnjem letu na naše veliko veselje spet pridružilo kar nekaj novih sodelavcev, smo organizirali izobraževanje, kjer so se spoznali z osnovami našega dela, posebnostmi, s katerimi se srečujemo, in situacijami, ki so del vsakdana. Nadaljevali smo s tečajem samoobrambe, kjer je bil poudarek na preprečevanju negotovih situacij. Sledila so izobraževanja na temo komunikacije, na temo dela z osebami z avtizmom, na temo dela z osebami, ki imajo težave v čustvovanju in vedenju, obnovili smo temeljne postopke oživljanja ter se udeležili izobraževalnih dni Društva specialnih in rehabilitacijskih pedagogov, kjer je sodelavka predstavila uspešno uvajanje uporabnika v integrativno zaposlitev. V začetku leta smo pričeli s supervizijskimi srečanji za skupino varuhov iz vseh območnih timov. Ker smo v procesu uvajanja modela WKS, ki sem ga že predstavila v prejšnjih Vezeh, smo nadaljevali z izobraževanjem o modelu WKS za vodstvo in coache. Po timih tudi potekajo interna izobraževanja, predvsem na temo zdravstvene narave, izobraževanje na temo čustvovanja in izobraževanje na temo dela z uporabniki s specifičnimi težavami v vedenju.

Lahko rečemo, da smo v prvi polovici leta dobro poskrbeli za pridobivanje novega znanja in obnavljanje nečesa, kar smo se že naučili.

Koncept spoznavanja in učenja novega je pomemben tudi za naše uporabnike. V letošnjem letu smo pričeli že z »drugo sezono« sodelovanja v programu Usposabljanje za življenjsko uspešnost, katere nosilec je Ljudska univerza Ravne. Namen programa je omogočiti osebam, ki potrebujejo pomoč pri socialnem vključevanju, večjo

samostojnost. Kot sodelujoči v različnih aktivnostih uporabniki hodijo v različne kraje na Koroškem, kjer se izvajajo delavnice in druženja. Prejšnje leto so sodelovali uporabniki iz Črne, letos sodelujejo uporabniki iz Mežice in s Prevalj. Program obsega 100 ur usposabljanja. Več o tem programu lahko preberete v samostojnem članku.

V začetku leta so se uporabniki iz Dravograda priključili projektu Aktivno-inkluzivno, ki teče pod okriljem Zveze za šport invalidov Slovenije - Slovenski paraolimpijski komite in invalidskega društva Samorastnik. Projekt je namenjen osebam z invalidnostjo, in sicer vključevanje v športno vadbo. Uporabniki se enkrat na teden priključijo telovadbi v lokalni telovadnici. V jesenskem času se bodo aktivnostim v okviru projekta priključili še uporabniki iz stanovanjskih enot na Ravnah in uporabniki iz VDC Ravne.

Z izobraževanji in učno doživljaljskimi aktivnostmi bomo nadaljevali tudi v drugi polovici leta. Pa ne le zato, da bi pridobili nova znanja, veščine. Tudi zato, da bo naš svet poln novih izzivov, ki nam tudi na ta način pridejo naproti.

Katarina Lovko Kovačec

POLETJE JE PRED VRATI – PROGRAM INSTITUCIONALNEGA VARSTVA ODRASLIH (IVO)

Pred pragom prihajajočega poletja, ko se že vsi veselimo zasluženega oddiha, je čas, da se za trenutek ustavimo in se zazremo v pretekle dogodke.

V programu institucionalnega varstva odraslih smo bili v preteklih mesecih letošnjega leta vpeti v pestro, zanimivo in bogato dogajanje. Uporabniki in zaposleni smo v medsebojnem sobivanju pisali take in drugačne zgodbe. Med njimi so tiste, ki so nam narisale nasmeh na obraz, pa tudi nekoliko manj vesele, ki jih piše življenje z namenom, da se iz njih nekaj naučimo, ob njih osebno rastemo oziroma so nam preprosto opomnik, da znamo toliko bolj ceniti tiste lepe trenutke, ki nam jih nameni življenje. Nekateri teh zgodb so se nas dotaknile le bežno, druge nam bodo ostale v nepozabnem spominu.

V pretekli polovici leta smo se v programu IVO udeleževali skozi vrsto različnih aktivnosti. Ob dnevu centra je CUDV Črna na Koroškem obeležil 58. obletnico svojega delovanja in na ta dan so praznovali tudi uporabniki in zaposleni jubilaranti. Prireditve Kukavica je bila namenjena uporabnikom, ki so bili v preteklem letu kulturno dejavni. Med nami so pesniki, pisatelji, pevci, likovniki, bralci, igralci..., ki se skozi vse leto kulturno udeležujejo. Na prireditvi so najbolj aktivni na kulturnem področju za svoje kulturno udeleževanje prejeli tudi nagrade. Vsako prvo sredo v mesecu se na programu Koroškega radia predvaja oddaja »Povezani v skupnosti«, kjer CUDV Črna na Koroškem predstavlja svoje mesečno dogajanje. Pri soustvarjanju oddaje sodelujejo in se predstavljajo tudi naši uporabniki in zaposleni. Mnogi izmed uporabnikov so bili v prvi polovici leta aktivni na športnem področju, sodelovali so na različnih tekmovanjih, med drugim tudi na evropskih igrah v Estoniji in bili pri tem zelo uspešni. Še naprej se uporabniki v sodelovanju z Ljudsko univerzo Ravne vključujejo v aktivnosti programa »Usposabljanje za življenjsko uspešnost«, skozi katerega so jim ponujene raznolike in zanimive vsebine. Na ta način se

socialno vključujejo in usvajajo veščine za življenje v skupnosti. V prvi polovici leta smo nadaljevali tudi naše sodelovanje z zvezo Sožitje in z zavodom RISA. Obeležili smo številne praznike in dneve, posvečene različnim tematikam, praznovali smo o rojstne dneve in obletnice, izvedli prenekateri izlet ter realizirali kar nekaj letovanj. In še bi lahko naštevali.

Če so se ob samem pričetku projekta deinstitutionalizacije komu porajale bojzani, da bodo hiše, v katere se bodo razselili uporabniki, le štiri stene brez duše in vsebine, lahko danes brez kančka slabe vesti zatrdimo, da so bili ti strahovi zaman. S preselitvijo uporabnikov in vključitvijo v skupnost v lokalnih okoljih so se za vse nas odprle številne nove možnosti, ki skozi ponujene vsebine bogatijo vsakdan uporabnikov in jim omogočajo, da lahko svoj čas preživljajo pestro, zanimivo in v skladu z njihovimi interesi. S tem pridobivajo neprecenljive izkušnje in z veseljem lahko zatrdimo, da je bil naš cilj dosežen – deinstitutionalizacija je uporabnikom omogočila kvalitetnejše in dostojnejše življenje.

To pa za vse nas predstavlja veliko vzpodbudo, da tudi preostalim uporabnikom, ki trenutno še bivajo v centralni hiši v Črni, zagotovimo boljši bivalni standard ob upoštevanju vseh smernic deinstitutionalizacije. V skladu s tem so naša prizadevanja usmerjena v izgradnjo novih bivalnih enot, kamor se bodo ti uporabniki lahko preselili.

Prvi koraki na tej naši nadaljnji poti so že prehojeni in verjamemo, da bomo v dobro uporabnikov ob vseh pridobljenih izkušnjah, znanju in vztrajnosti v bližnji prihodnosti dosegli tudi ta zastavljeni cilj.

Katja Žohar

PROGRAM KAKOVOSTI IN VARNOSTI V ZDRAVSTVU V CUDV ČRNA NA KOROŠKEM

Načrt za zagotavljanje kakovosti in varnosti v zdravstveni negi v CUDV Črna na Koroškem je oblikovan na podlagi: Zakona o zagotavljanju kakovosti v zdravstvu (Uradni list RS, št. 102/2024, v nadaljnjem besedilu ZZKZ); Pravilnika o zahtevah za pridobivanje in vzdrževanje kompetenc s področja kakovosti v zdravstvu (Uradni list RS, št. 39/25 in 41/25 – v nadaljnjem besedilu Pravilnik o kompetencah); Uredbe o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje in obsegu sredstev za leto 2025 (Uradni list RS, št. 13/25, 56/25 in 110/25, v nadaljnjem besedilu Uredba), Metodoloških navodil za spremljanje in poročanje kazalnikov kakovosti v zdravstvu iz Uredbe o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2025 (različica 3, julij 2025), Smernic za vzpostavitev modela kakovosti in varnosti obravnave pri izvajalcih socialno varstvenih storitev v pristojnosti Ministrstva za solidarno prihodnost in dolgotrajne oskrbe (skladno z Uredbo 2025 in ZZKZ), ki je operativni dokument, ki prenaša teoretična navodila v vsakodnevno prakso na oddelku in Nacionalne strategije kakovosti in varnosti v zdravstvu (2023–2031). S kakovostno zdravstveno negovalno obravnavo

in rehabilitacijo dosledno dosegamo izide zdravljenja, ki so primerljivi s standardi ali najboljšimi praksami. Pri uporabnikih dosegamo dolgoživost kljub njihovim prirojenim duševnim motnjam in polimorbidnostim.

Zdravstveni delavci in sodelavci pri svojem delu upoštevamo nacionalne klinične smernice, protokole in standarde ter druge postopke za izvajanje na dokazih podprte zdravstvene obravnave in aktivnosti za zagotavljanje kakovostne in varne zdravstvene obravnave uporabnikov. Prenos znanja med zdravstvenimi delavci in sodelavci ter prenos izkušenj sta temeljni vrednoti, ki ju zasledujemo.

Komisija za kakovost in varnost je ključni organ socialnovarstvenega zavoda CUDV Črna na Koroškem, imenovana s strani vodstva, ki predlog strategije zagotavljanja celovitega vodenja sistema kakovosti vodi, koordinira, nadzira in izvaja strateške projekte na področju kakovosti, koordinira samoocenjevanje, koordinira presoje sistema kakovosti in načrtuje stalno izboljševanje sistema kakovosti.

Postavljene strateške cilje uresničujemo skladno z določili Zakona o zagotavljanju kakovosti v zdravstvu v delu, ki se nanaša na izvajalce zdravstvene dejavnosti (7. člen ZZKZ). Ob tem je prednostni cilj uresničevanje temeljnih načel kakovosti, kot so: načelo učinkovitosti, načelo uspešnosti in osredotočenosti na uporabnika. Načelo enakopravnosti in integriranosti je vodilo pri obravnavi uporabnikov, da pristopamo nediskriminatorno in povezovalno z vsemi deležniki zdravstvene obravnave, v katero se vključujejo naši uporabniki.

Program kakovosti in varnosti v zdravstveni negi je sistematičen načrt za zagotavljanje varne, učinkovite in na uporabnika (pacienta) osredotočene zdravstvene nege. Vsebinski sklop programa je osredotočen na kazalnike kakovosti. Skozi celo leto tako spremljamo in skladno z zakonodajo na Ministrstvo za zdravje poročamo o temah:

- razjede zaradi pritiska – incidenca v IV/DO pridobljenih RZP/PZP;
- padci pacientov: prevalenca in incidenca padcev uporabnikov v IV/DO;
- bolnišnične okužbe: prevalenca MRSA;
- varnostni incidenti na področju upravljanja z zdravili v IV/DO;
- poškodbe z ostrimi predmeti - število

- sporočenih poškodb z ostrimi predmeti;
- doslednost higiene rok - število pravilno izvedenih dejanj zaposlenih na posameznih enotah in stanovanjskih skupinah.

Podatki spremljanja, analiziranja, poročanja kazalnikov kakovosti s preventivnimi ukrepi so tudi javno dostopni na spletni strani CUDV Črna na Koroškem.

Fanika Ladinik

ŠOLA V CUDV

V organizacijski enoti VIZ smo bili od decembra do junija zelo aktivni. Delali smo po posebnem programu vzgoje in izobraževanja in na individualiziranih programih učencev. Sledili smo programu naše enote in dodajali še veliko drugih aktivnosti. Igre na snegu, krpljanje ... kolikor so vremenske razmere dopuščale. Spoznavali smo praznike, se udeležili prireditve Kukavica, plesa v maskah, pustne pavorke na Ravnah.

Opravili smo vmesne evalvacije individualiziranih programov.

Izpeljali smo tritedensko prakso za učence. Vključeni so bili v VOSIDIS delavnico, delavnico gline, v šiviljsko delavnico pri Kovaču, opravljali kooperacijo, nekaj učencev pa je prakso opravilo kar v prostorih mansarde.

Naredili smo čestitke in darila za mamice in pogostili mamice eksternih učencev na roditeljskem sestanku.

V aprilu sta se nam pridružila dva učenca, ki sta se kar hitro vključila v življenje v mansardi.

Redno so potekale inkluzivne delavnice z vrtcem Ajda, osnovnimi šolami, obiskovali smo tudi starejše v domu starejših KORA.

Ves ta čas je v DCR potekal projekt Od zrnja do kruha.

Življenje v naši enoti je pestro, dan ni enak dnevu. Zasluga za to gre tako učencem kot zaposlenim, ki se resnično trudijo učencem polepšati ne samo vsak dan, tudi ure in minute.

HVALA.

Špela Mlinar

USTVARJAMO DOM, POLN ŽIVLJENJA

Naš dom je še vedno centralna hiša. Dom, v katerem 29 uporabnikov aktivno vsakodnevno obiskuje delavnico Vosidis, preživlja svoj prosti čas, se družijo, veseli in ustvarja. V zavedanju, da sta dinamika in občutek pripadnosti izjemno pomembna za naše splošno dobro počutje, nenehno iščemo nove aktivnosti, s katerimi bogatimo vsakdan naših uporabnikov. V nadaljevanju vam predstavljamo nekaj naših najljubših, ki smo jih izvedli od meseca januarja do danes.

V začetku leta nas je obiskala Kaomi z vodnico Ivo. Kaomi je šolana terapevtska psička, pasme pšenični mehkodlaki irski terier. Deluje pod okriljem slovenskega društva za terapijo s pomočjo psov Tačke pomagačke. Ko so letos septembra dobili nov terapevtski par, Kaomi z njeno vodnico Ivo, so nas takoj kontaktirali in povabili k sodelovanju. Povabilu smo se seveda z veseljem odzvali. Društvo

sodeluje s približno 130 ustanovami, s pridobitvijo prvega terapijskega koroškega para pa so začeli obiskovati tudi naši dve enoti. Iva in Kaomi sta na začetku leta razveseljevali učence in stanovalce Dnevnega centra na Ravnah ter stanovalce na njihovem domu v Dobji vasi, sedaj pa se vključujeta tudi v skupino v Črni. Šolanje terapijskega psa poteka zelo dolgo. Najprej kužek obiskuje malo šolo, potem opravi A izpit, potem BBH, nato pa še enoletni terapijski program s tremi preizkusi. Po opravljenih izpitih in veterinarskem pregledu je pripravljen na pravo delo. Kaomi s svojo toplino, umirjenostjo in prisotnostjo našim uporabnikom pomaga krepiti motoriko, spodbuja komunikacijo in v hipu nariše nasmeh na prav vsak obraz.

Naša naslednja aktivnost, ki vam jo predstavljamo, so kuharske urice. Le-te izvajamo ob petkih, so pravo raziskovanje sveta skozi vonj, dotik in okus. Senzorična izkušnja nam omogoča, da tipamo in spoznavamo različne strukture, vonjamo in seveda tudi okušamo. Pripravljene jedi imajo najboljši okus preprosto zato, ker smo jih ustvarili skupaj.

V prvem nadstropju smo oblikovali in opremili snoezelen oziroma sobo za sproščanje. To je posebej oblikovan terapijski prostor, namenjen umirjanju, senzorični stimulaciji in sprostitvi s pomočjo svetlobe, zvokov, otipa in vonjav. Ob aromaterapiji se uporabniki udobno namestijo ter z dlanmi raziskujejo različne mehke teksture. Redno ga obiskujemo v sklopu naših dnevnih aktivnosti.

Prvo letošnje letovanje smo izvedli v Topli, ravno v dneh pred veliko nočjo. Ta čas smo v celoti posvetili gibanju na prostem in aktivnemu preživljanju v naravi. Med vsakodnevnimi sprehodi smo občudovali prebujajoče se lepote Tople, ki nas je očarala s svojim mirom, svežim spomladanskim zrakom in zelenimi razgledi. Ker pa je bil predpraznični čas, smo z veliko ustvarjalnosti barvali tudi velikonočna jajčka in s tem ohranjali tradicijo.

Praznovanje rojstnih dni v naš dom vedno prinese ogromno veselja, smeha in pristnega druženja. Ob teh praznikih se zberemo in poveselimo, saj nas to še bolj medsebojno poveže. Vsako praznovanje je nekaj posebnega, ko pa gre za okrogli jubilej, je vzdušje še posebej veselo in praznično. V mesecu aprilu je naša Ana praznovala svoj 60. rojstni dan. Da je bilo praznovanje res popolno, so poskrbeli tudi njeni najdražji doma. Z dvojnim slavjem smo skupaj ustvarili nepozabne spomine, ki nam rišejo nasmeh na obraz.

Še naprej bomo ustvarjali zgodbe. Takšne, ki rišejo nasmeh na obraze ...

Viljana Polenik

BARVITI MESECI NAŠE SKUPNOSTI V ČRNI

V Črni na Koroškem živi 25 uporabnikov v osmih stanovanjih. V bivalni enoti Brunet biva 11 uporabnikov.

Po uničujočih poplavalah, ki so avgusta 2023 opustošile naš kraj in tudi dom Kovač, je bil ta deležen temeljite poplavalne obnove. Letos so se gradbena dela zaključila, zato se je v domski del Kovač preselilo šest uporabnikov. Novi, svetli in prilagojeni prostori z dvigalom našim stanovalcem omogočajo lažjo dostopnost. Dom Kovač stoji v samem središču Črne, kar omogoča hitro in enostavno uporabo skupnostnih storitev, saj so v neposredni bližini pošta, trgovine, zdravstveni dom, pedikerka, frizerski saloni, medgeneracijski center, kulturni dom in druga pomembna infrastruktura za vključevanje v širše socialno okolje.

Skupaj je torej v Črni 42 uporabnikov, ki niso le uporabniki storitev CUDV-ja, temveč predvsem ljudje, posamezniki z lastnimi željami, interesi in potrebami. V Črno so prišli pred mnogimi leti, pri nas pa našli dom in podporo tam, kjer jo potrebujejo – nekateri na določenih področjih manj, drugi več.

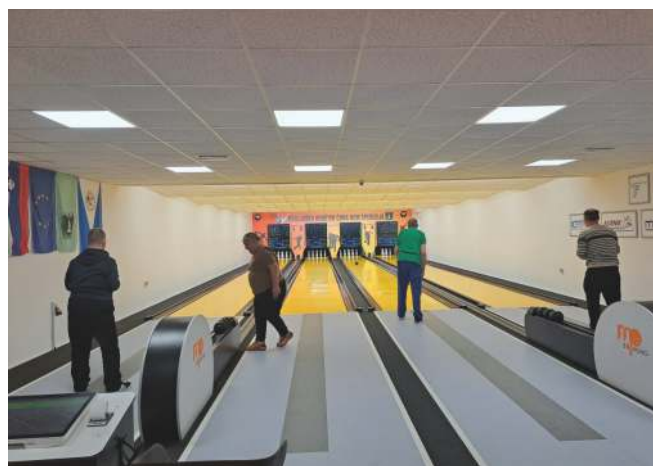

Tako kraj kot tudi CUDV Črna jim vsakodnevno ponujata zanimive in vsebinsko bogate aktivnosti – kulturne, športne, glasbene, verske in številne druge – med katerimi se samostojno odločajo glede na svoja zanimanja.

Velik poudarek namenjamo tudi praznikom. Ob veliki noči smo organizirali različne delavnice, povezane z največjim krščanskim praznikom: izdelavo snopov in butar, barvanje jajc, izdelavo rož iz krep papirja ter pripravo košar z velikonočnimi jedmi. Hkrati skrbimo tudi za duhovno rast. V tem času nas je obiskal župnik lokalne cerkve svetega Ožbolta gospod Jože Lipovšek, ki je blagoslovil izdelane snope. Uporabniki pa so velikonočne jedi sami odnesli k blagoslovu v cerkev.

Na športnem področju smo dejavni pri različnih aktivnostih, kot so MATP, plavalna tekmovanja, fitnes, pohodi in še mnoge druge. Ena izmed najbolj priljubljenih aktivnosti je kegljanje v novem kegljišču Kegljaškega društva Črna. Upravitelja jim s svojim znanjem in izkušnjami vedno rada priskočita na pomoč, zato ura, ki jo preživijo na kegljišču, vedno mine prehitro in v prijetnem športnem vzdušju.

Da smo res tesno povezani s krajem, dokazuje tudi povabilo umetnice Nine Stopar, ki je naše uporabnike povabila na praznik krajevnih skupnosti Žerjav, kjer so skupaj ustvarjali umetnine in se družili.

Pred poletnimi počitnicami, ki za vse nas predstavljajo obdobje oddiha in priprave na nove izzive, nas čaka še veliko dogodkov: piknik in druženje s svojci, letovanja, tabori, praznovanja okroglih obletnic uporabnikov ter krajši zaključni izleti in pikniki.

**Sanda Peter
Mateja Osojnik**

VDC SLOVENJ GRADEC

VVDC Slovenj Gradec nam je prva polovica leta minila zelo hitro. Šele obrnili smo list za leto 2026 in že je tu junij. VVDC nadaljujemo tradicijo aktivnega preživljanja časa.

V januarju, ko je zapadel sneg, smo izvedli aktivnosti zimske rekreacije: na travniku pred VDC smo si uredili poligon za treninge krpljanja in smučarskega teka. Pridno smo vadili s krplji in hodili peš in se razgibavali na svežem zraku. Sneg se je stopil, februar je bil bolj skop, mi pa smo že imeli kondicijo za turnir v smučarskem teku in turnir v krpljanju na Rogli. In trud se je obrestoval, saj smo domov z obeh dogodkov prinesli kup medalj.

Spomladanski del smo nadaljevali s pripravami na kolesarski, balinarski turnir za regijske in državne igre Specialne olimpijade. Letos so posamezni turnirji in državne igre izbirni za Svetovne igre Specialne olimpijade v Santiagu – Čile. Kar nekaj naših športnikov bo kandidiralo za največjo prireditev Specialne olimpijade v letu 2027.

Skupaj s Stanovanjsko skupino Slovenj Gradec smo bili tudi na dnevu gibanja, kjer smo razdalje prilagodili sposobnostim naših uporabnikov. Šli smo do piknik prostora pri Moric, kjer smo izvedli tudi zabavne igre.

Ob dnevu zemlje 22. aprila smo sodelovali na čistilni akciji v kraju. Očistili smo športno igrišče ob vrtcu Legen. Z vrtcem smo ob dnevih VŽU pripravili delavnico o sajenju rožic. Z glasbeno točko smo sodelovali na prireditvi Pod istim soncem na Glavnem trgu v Slovenj Gradcu.

Tedensko smo kegljali in balinali in igrali pikado. Dnevno smo uporabljali naš fitness, pridno vadili in trenirali plavanje na Ravnah in v Slovenj Gradcu. Udeležili smo se tudi vadbenega dneva MATP v Dravogradu, prireditve Kukavica, pustovanja in drugih kulturnih prireditev v Črni in Slovenj Gradcu.

V okviru sprejema prostovoljcev smo se z dramsko skupino Zverinice z Legna udeležili sprejema pri predsednici države na Brdu pri Kranju.

Junij bo mesec letovanja, saj gremo v Banovce, na Pacug in v Izolo.

Majda Novak

SEJA SVETA STARŠEV

Zapisnik 7. redne seje SVETA STARŠEV, ki je potekala dne 10. 3. 2026 ob 15. 30 uri na naslovu Čečovje 63d, Ravne na Koroškem.

Prisotni: Melita Gorenšek, Simon Došen, Irena Sešelj, Jože Sedelšak, Urška Horvat Skarlovnik, Jožica Pušnik

Odsotni: Ana Klančnik, Branka Svetec

Ostali prisotni: Jože Kropivnik, Katarina Lovko Kovačec, Katja Žohar, Zala Žunko

DNEVNI RED:

1. Ugotovitev sklepčnosti in potrditev dnevnega reda 7. redne seje
2. Pregled in potrditev zapisnika 6. redne seje Sveta staršev z dne 26. 2. 2025
3. Poslovno poročilo za leto 2025
4. Program dela za leto 2026
5. Projekti CUDV Črna
6. Vprašanja in pobude staršev
7. Razno.

1. SKLEP:

Svet staršev je ugotovil sklepčnost in potrdil dnevni red.

2. KLEP:

Zapisnik 6. redne seje se potrdi.

3. SKLEP:

Člani Sveta staršev so se seznanili z vsebino letnega poročila za leto 2025.

4. SKLEP:

Člani Sveta staršev so se seznanili s Programom dela v CUDV Črna na Koroškem 2026.

5. SKLEP:

Člani Sveta staršev so se seznanili s projekti v CUDV Črna na Koroškem.

Ad 6

Pod točko vprašanja in pobude staršev je potekala razprava. Sprejet ni bil noben sklep.

Ad 7

Pod točko razno je potekala razprava. Sprejet ni bil noben sklep.

Seja je bila zaključena ob 18. 45 uri.

Zapisa: **Zala Žunko**

Predsednica sveta staršev: **Irena Sešelj**

SEJA SVETA UPORABNIKOV

Seja je bila v Radljah v torek, 2. 6. 2026, ob 10.15 v VDC Radlje ob Dravi.

Dnevni red:

1. Zberejo se člani Sveta uporabnikov; pogovorijo se, kako bo potekal sestanek, in ugotovijo, ali je dovolj prisotnih.
2. Aktualne informacije
3. Povzetek pomembnih dogodkov po teamih za obdobje januar–maj 2026
4. Vprašanja in pobude članov Sveta uporabnikov
5. Razno.

Vabljeni:

- člani Sveta uporabnikov in njihove podporne osebe
- direktor Jože Kropivnik
- strokovna vodja Katarina Lovko Kovačec
- vodja IVO Katja Žohar
- vodja VIZ Špela Mlinar

Člani SU za mandatno obdobje 2023–2027:

Tadej BERLEC – podpora oseba Ines Piletič
Sabina ZIRENSTEIN – podpora oseba Sanda Peter
Sebastjan BAJT – podpora oseba Melita Kordež
Damjan KAČIČ – podpora oseba Janže Blatnik
Mira ROŽEJ – podpora oseba Mateja Ošlak
Aleksander JESENK – podpora oseba Sonja Altenbaher
Vlado ALDRIJAN – podpora oseba Dušan Konečnik
Silvo GLAZER – podpora oseba Simona Kotnik
Sašo FIRBAS – podpora oseba Simona Rožej
Mendi KAJZER – podpora oseba Elvira Žvirc
Tonček KRAJNC – podpora oseba Nataša Golob
Mojca ŠMON – podpora oseba Jana STOPAJNIK

1. SKLEP

Člani se strinjajo, da se sestanek lahko začne, ker je dovolj prisotnih.
Strinjajo se s tem, kako bo sestanek potekal.

2. SKLEP

Članom Sveta uporabnikov direktor Jože Kropivnik poda aktualne informacije.

3. SKLEP

Člani sveta uporabnikov podajo aktualne informacije iz svojih timov za obdobje januar–maj 2026.

Ad4

Vprašanja in pobude članov. Noben sklep ni bil sprejet.

Ad5

Potekala je razprava. Noben sklep ni bil sprejet.

Predsednica sveta uporabnikov: **Sabina Zirenstein**
Podpora oseba: **Sanda Peter**

KUKAVICA 2025

V našem centru smo se 8. februarja v okviru slovenskega kulturnega praznika poklonili kulturi in kulturnikom.

Že dvanajsto leto zapored smo podelili nagrado kukavica. Kukavica je nagrada za kulturnika leta v CUDV Črna.

Uporabniki so celo leto sodelovali na različnih področjih kulture: likovni, glasbi, plesu, gledališču, novinarstvu ter za svoje delo prejeli točke. Na koncu leta je komisija točke sešela in razglasila dva zmagovalca z največjim številom točk - žensko in moško nagrado za kulturnika leta. Zmagovalca Kukavice 2025 sta Mojca Šmon in Stanko Germadnik. Poleg dveh glavnih nagrajencev smo podelili tudi nagrade za posebne dosežke. Te so letos prejeli: Stanko Germadnik, Mojca Vajs, Jože Jan, Simona Polajšer in Lukresia Trajskoska.

Vseh prejemnikov točk v preteklem letu je rekordnih 193. To pomeni, da je 193 oseb, ki je tako ali drugače povezanih s centrom, delalo in ustvarjalo na področju kulture in si za to prislužilo točke. Ustvarjali smo na različnih področjih. Naj izpostavim samo nekaj aktivnosti. Glasilo Solze in smeh, katerega glavni ustvarjalci so naši kulturniki, je bilo v letu 2025 nagrajeno mladinsko glasilo na državnem nivoju. Učenci VIZ z mentoricami so pripravili prisrčen program ob 20. obletnici CDR, pri katerem so sodelovale vse učne ustanove v

Občini Ravne. Kulturniki so se udeleževali raznih likovnih delavnic ter pripravili razstave. V Slovenj Gradcu so pripravili igro Jelenček Rudolf in Repa velikanka. Prepevali so v pevskih zborih, nastopali na odrih blizu in daleč, tudi v Avstriji. Pripravljali in snemali so oddajo Povezani v skupnosti o raznih temah na Koroškem radiu. Ustvarjali so besedila v lahkem branju in kot aktivni soustvarjali našo sedanjost in prihodnost.

Na prireditvi Kukavica smo vse kulturnike nagradili s kulturnim programom. Kulturnike sta med drugim nagovorili županja Črne na Koroškem mag. Romana Lesjak ter novinarka Pop TV Žana Vertačnik. Nastopali sta balerini Pia Cvijetinović in Ana Pavše, Kati Jonke Grabner je recitala poezijo Srečka Kosovela, predstavili smo kaligrafijo Zlatke Schaffer, za glasbeno razvajanje pa sta poskrbela Malkom David Leitinger in Lilijana Golgranc. Zmagovalci se že pripravljajo na ogled predstave v Operi baletu Ljubljana, kar je le ena izmed nagrad. Zahvala in čestitke gredo vsem kulturnikom, nagrajencem in njihovim mentorjem, ki vedno znova podpirajo kulturo in iščejo nove načine za umetniška ustvarjanja znotraj centra in v skupnosti.

V imenu odbora vsem še enkrat iskreno čestitam!

Emilija Sušić

KORAK ZA KORAKOM DO VEČJE SAMOSTOJNOSTI: PROGRAM "MOJ KORAK"

V našem centru se trudimo, da bi uporabnikom ponudili čim več priložnosti za aktivno in kakovostno vključevanje v družbo. Tokrat je priložnost, da se vključijo v izobraževalni program za odrasle z naslovom Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Moj korak dobilo deset uporabnikov iz enot Mežica in Prevalje.

Pod vodstvom Barbare iz Ljudske univerze Ravne na Koroškem se je začela naša pot učenja, ki temelji na opolnomočenju posameznika za čim bolj samostojno vsakdanje življenje. Glavni namen programa je namreč omogočiti odraslim, ki pri socialnem vključevanju potrebujejo nekaj več podpore, lažji dostop do storitev in dobrin ter s tem dvigniti kakovost njihovega bivanja v domačem okolju.

Naše sodelovanje se je začelo z uvodnim spoznavnim srečanjem na Ljudski univerzi Ravne na Koroškem, kjer smo se hitro povezali in s skupnimi močmi oblikovali načrt naših druženj.

Vse že izvedene aktivnosti so sledile cilju obnavljanja in pridobivanja temeljnega znanja ter spretnosti, s katerimi uporabniki lažje obvladujejo vsakodnevne okoliščine ter postajajo samostojnejši in odgovornejši.

V prvi polovici naših druženj smo več časa namenili kulturni dediščini. Že na uvodnem srečanju smo se udeležili slovesnosti ob 35. Dnevi evropske kulturne dediščine in 13. Tednu kulturne dediščine. Prireditev je potekala v Stari železarni – Štauhariji. Kulturno pot smo nadaljevali v Koroškem pokrajinskem muzeju na Ravnah, ki smo ga obiskali kar dvakrat, ki so nam omogočile stik z jeklarsko dediščino celotne Koroške; bogate kulturno-zgodovinske razstave Forma viva, Grad Ravne, Guštanj za jutro in Štorije iz naše doline pa so nam prikazale celotno podobo preteklosti naših krajev.

Obiskali smo tudi mogočni dvorec Bukovje v Dravogradu, kjer smo podrobneje spoznali reko Dravo, zgodovino mesta Dravograd ter mineral dravit, na katerega so v Dravogradu še posebej ponosni. Z velikim zanimanjem smo prisluhnili tudi zgodbi o rodbini Kometer ter raziskovali zanimivo zgodovino dvorca, ki sega daleč v preteklost. V Kulturnem domu Slovenj Gradec smo si ogledali igrano priredbo animiranega fantazijskega filma Kako izuriti svojega zmaja, ki nas je s svojo zgodbo in vizualno podobo popolnoma navdušil.

Svoje znanje pa smo dopolnjevali s praktičnimi izkušnjami. Na ustvarjalnih in kulinarčnih srečanjih smo pokazali svojo umetniško žilico ter s tem krepili svojo kreativnost in ročne spretnosti. Na Ljudski univerzi smo z barvanjem spominskih kamnov in lesenih sveč obeležili dan spomina na mrtve, čas adventa smo si polepšali z izdelavo unikatnih adventnih venčkov, da pa bi ohranili velikonočne običaje, smo z različnimi tehnikami krasili pirhe in si pripravili pisane praznične košarice. V Medgeneracijskem centru Mežica smo z veseljem zavihali rokave, pripravili testo in vse potrebne sestavine ter se na koncu pogostili s slastno pico.

Posebno doživetje za nas je bil obisk medenega raja Perger 1757, kjer smo spoznavali medicarsko, lectarsko in svečarsko obrt. Na zelo zabaven način nam je celotno zgodbo in tudi nekatere družinske skrivnosti razkril gospod Hrabroslav Perger, ki nas je ob prihodu presenetil z verzi, spisanimi posebej za nas.

Za zdravje in dobro počutje pa smo poskrbeli na Fakulteti za zdravstvene in socialne vede v Slovenj Gradcu, kjer so nas toplo sprejele študentke fizioterapije. Skupaj smo preizkusili koristne vaje za razgibavanje in sprostitev ter se pogovorili o tem, kako vsak dan poskrbeti za zdrav način življenja.

Vse te aktivnosti so našim uporabnikom omogočile, da se čim bolj enakovredno in optimalno udeležujejo dogajanja v širšem lokalnem okolju, vsako srečanje pa je prispevalo k njihovi osebni rasti. Veselimo se nadaljevanja naše skupne poti.

Mateja Kos

OD IDEJE DO IZDELKA

Spomin na Koroško

To je zgodba o tem, kako se lahko premikajo gore, ko se združijo moči kreativne ekipe CUDV Črna. To je zgodba o tem, kako smo na podlagi ideje ustvarili izjemen izdelek. Drznila si bom reči, da boste navdušeni tudi vi.

Za kaj torej gre? Gre za projekt, ki sem ga malo za šalo malo zares poimenovala kar »Prežihov maraton«. Saj poznate Prežiha in njegove Solzice. No, njegove črtice so postale temelj te zgodbe, na katero smo upravičeno ponosni.

Začelo se je s sestankom v pisarni vodje VDC Ravne, ge. Knez. Ideje so deževale, se dopolnjevale, iskale rešitve in izrisal se je zanimiv izdelek. V skrbno izdelanem žakeljčku, ki ga vidite na fotografiji, je »Spomin na Koroško«. Da pa smo prišli tako daleč, je bilo treba vložiti kar nekaj truda.

Skratka, akcija! Z uporabniki smo najprej vseh enajst črtic prebrali. Nekaj smo jih zapisali tudi v lahkem branju. Dihali smo socialni realizem in včasih se je razvila kakšna debata na to temo. Zavihali smo rokave, pripravili čopiče in barve ter razmislili, kaj se nam je najbolj vtisnilo v spomin. Naslikali smo kup motivov, najboljši pa so dobili častno mesto na lesenih ploščicah.

In to je bistvo: vsaki izmed enajstih črtic pripada par lesenih ploščic, na katerih so natisnjene slike, ki so jih naslikali uporabniki, na hrbtni strani pa naš logotip. Položite jih na mizo, obrnite dve, oglejte si slike in poiščite pare. Ampak to še ni vse. Kot zanimivost smo dodali posebno ploščico, na kateri je QR koda, ki vas bo preusmerila na posnetke ustvarjanja.

Hvala vsem, ki ste vložili svoje ideje in trud v »Spomin na Koroško«! In hvala vsem, ki boste prepoznali vrednost izdelka ter nas podprli z nakupom.

Diana Mus

KAMIŠIBAJ V DOBJI VASI

V enoti Dobja vas se vsak četrtek zbere prav posebna ustvarjalna skupina – skupina KAMIŠIBAJ. Skupina je zasnovana kot terapevtsko-gledališko-senzorna skupina. Na naših srečanjih ne nastaja le zgodba, temveč varen in spodbuden prostor sodelovanja, izražanja ter medsebojnega povezovanja. Delavnica uporabnikom omogoča razvijanje ustvarjalnosti, krepitev občutka pripadnosti skupini ter razvija različne spretnosti in potenciale posameznika. Vsak član skupine s svojo vlogo pomembno prispeva k nastajanju skupne kamišibaj predstave.

Franci z natančno roko in veliko mero potrpežljivosti obrisuje ilustracije s flomastrom ter našim idejam daje jasne obrise. Drago vestno skrbi za varno hrambo vseh izdelkov in materialov, s čimer pomembno prispeva k organizaciji in kontinuiteti našega dela. Aleš s čopičem nežno nanaša barve, ki slikam vdihnejo toplino, življenje in prav poseben čar, Milena pa spretno dodaja taktilne materiale, s katerimi zgodba dobiva novo dimenzijo ter spodbuja veččutno doživljanje vsebine.

V procesu ustvarjanja se spontano razvijajo tudi socialne veščine, sodelovanje, medsebojna pomoč ter občutek odgovornosti za skupno delo. Vsak posameznik ima možnost, da prispeva na način, ki ustreza njegovim sposobnostim, interesom in močnim področjem.

Včasih se nam kdo pridruži tudi iz čiste radovednosti, zaradi dobre glasbe, ki jo skrbno izbira Emilija, ali pa zaradi okusnega ledenega čaja, ki ga na srečanja prinesem jaz. Prav ti drobni trenutki soustvarjajo prijetno in sproščeno vzdušje, ki pomembno prispeva k motivaciji, povezanosti skupine in ustvarjalnemu procesu.

Pod našimi rokami počasi raste čisto prava kamišibaj zgodba. Veselimo se vsega, kar bomo še ustvarili, in upamo, da vam bomo svoje delo kmalu lahko predstavili tudi skozi kamišibaj nastop.

Nadja Petek

PROJEKT »POMIRJEN DANES, MOČNEJŠI JUTRI«

Pomirjen danes

– MOČNEJŠI JUTRI –

Projekt "Pomirjen danes - močnejši jutri" je zasnovan kot celostni, skupnostno orientiran program krepitve duševnega zdravja, usmerjen v preprečevanje duševnih stisk, zmanjševanje stigme, zgodnje prepoznavanje tveganj ter izboljšanje dostopnosti do strokovno podprtih in podpornih vsebin ter podpornih okolij v Koroški regiji.

Poslanstvo projekta je razvijati in izvajati kakovostne, dostopne, vključujoče in strokovno utemeljene preventivne in podporne programe, ki prispevajo h krepitvi duševnega zdravja prebivalcev Koroške regije, zmanjševanju neenakosti v dostopu do pomoči ter spodbujanju odprtega in ne stigmatizirajočega družbenega odnosa do duševnih stisk.

Program sofinancira Ministrstvo za zdravje. Partnerji v projektu so: Javni zavod Dravit Dravograd kot nosilec projekta, Društvo upokojencev Dravograd, Zdravstveni doma Dravograd - Center za krepitev zdravja, zunanja strokovna sodelavca prof. dr. Peter Praper in dr. Lucija Čevnik. Partner v projektu je tudi Center za usposabljanje, delo in varstvo Črna na Koroškem.

Projekt je namenjen otrokom in mladostnikom, delovno aktivni populaciji, starejšim, strokovnim in mladinskim delavcem, osebam z motnjo v duševnem razvoju in njihovim svojcem.

V okviru projekta CUDV Črna v prihodnje pripravlja predavanja in delavnice na temo duševnega zdravja, ki so namenjena svojcem oseb z motnjo v duševnem razvoju. V CUDV se zavedamo, da ob skrbi za svojega bližnjega pogosto ostajajo v ozadju stiske svojcev, vprašanja, utrujenost in potreba po podpori. O duševnem zdravju svojcev se še vedno govori premalo, čeprav je prav počutje svojcev zelo pomembno - tako za njih kot za njihove bližnje.

V obdobju do leta 2028 bo CUDV izvedel pet predavanj/delavnic na temo duševnega zdravja za svojce. Prav zato smo svojce že prijazno povabili k sodelovanju pri oblikovanju vsebin s področja mentalnega zdravja, ki bi bile namenjene prav njim. Tako bodo predavanja izhajala iz resničnih potreb, izkušenj in vprašanj, s katerimi se srečujejo v vsakodnevnem življenju, saj bodo predlogi vključeni v nadaljnje projektne aktivnosti. Skozi projekt želimo ustvariti prostor podpore, razumevanja ter povezovanja svojcev, zato vas vlijudno vabim, da se nam pridružite na naših prihajajočih dogodkih.

Emilija Sušić

USTVARJAMO S SRCEM IN ZA NARAVO

V začetku letošnjega leta smo se Slovenjgradčani z velikim zagonom odzvali povabilu k sodelovanju na natečaju Voda 2026. Da se v našem okolju skriva ogromno talenta, priča podatek, da je pod mojim mentorstvom ustvarjalo kar 30 uporabnikov. Rezultat njihovega truda je izjemna zbirka likovnih del in dve literarni besedili, ki nosita močno sporočilo o pomenu narave.

Več kot le umetnost – učenje za prihodnost

Sodelovanje na tovrstnih natečajih nam pomeni veliko več kot le ustvarjanje lepih izdelkov. Takšni projekti so izjemno izobraževalno koristni, saj so nam služili kot izhodišče za številne pogovore. Medtem ko so čopiči drseli po papirju,

smo z uporabniki razpravljali o pomembnih okoljevarstvenih temah. Pogovarjali smo se o tem, zakaj moramo naravo spoštovati in kako lahko sami prispevamo k ohranjanju čistih voda. Tako nastala dela niso le estetska, temveč odražajo globoko zavedanje o naši skupni odgovornosti do okolja.

»Modro zlato« Domna Rudla pometlo s konkurenco

Poseben razlog za ponos nam je pripravil Domen, čigar kreativnost in trud sta bila opažena tudi na državni ravni. Njegovo umetniško delo z naslovom *Modro zlato* je strokovno komisijo povsem očaralo.

Domen je z močnimi, ekspresivnimi nanosi vodnih barv upodobil vitalno moč vode, ki se vije med toplimi zemeljskimi toni. Kontrast med hladno modrino in ognjeno oranžno okolico na platnu poudarja dragocenost vodnega vira v surovem svetu. Njegova slika je iskren klic k odgovornosti – opominja nas, da voda ni le naravni element, temveč vir življenja, ki ga moramo skrbno varovati za prihodnje generacije.

Povezani v ustvarjalnosti za prihodnost

Čeprav so žarometi tokrat močnejše posvetili na Domna, ki je 20. marca v Rogaški Slatini s ponosom prevzel svoje priznanje, v naših očeh zmagovalci ostajajo vsi sodelujoči. Vsaka poteza s čopičem in vsaka zapisana beseda sta prispevali k skupnemu uspehu in širjenju plemenitega sporočila.

Prav zaradi takšnih pozitivnih izkušenj, novih znanj in neprecenljivih trenutkov druženja se bomo tudi v prihodnje z velikim veseljem odzvali na podobne natečaje. Ti namreč bogatijo naše uporabnike, krepijo njihovo samozavest in povezujejo celotno skupnost.

Adrijana Štumpfl

BRANJE ODPIRA VRATA V SVET DOMIŠLJIJE, ZNANJA IN PRIJATELJSTVA

V VDC Radlje smo od oktobra 2025 do aprila 2026 z veseljem sodelovali pri bralni znački za odrasle Korošci pa bukve beremo. Vsako jutro smo skupaj prebirali knjige, se o njih pogovarjali ter delili svoje misli, občutke in doživetja ob prebranem. Branje nam je polepšalo dneve, nas povezovalo in spodbujalo k razmišljanju.

Zaključek letošnje, že 16. sezone bralne značke, je potekal 23. aprila 2026, na svetovni dan knjige in avtorskih pravic. Udeležili smo se prijetnega zaključnega dogodka, kjer smo vsi sodelujoči prejeli darila za uspešno opravljeno bralno značko.

Poseben pečat dogodku je dal gost večera Arne Hodalič, s predstavitvijo knjige *Moje svetlobe*. Navdušil nas je s svojimi izjemnimi fotografijami, zanimivimi zgodbami in življenjskimi izkušnjami. Ob njegovem pripovedovanju smo resnično uživali.

Veseli smo, da smo bili del te lepe bralne zgodbe, ki nas spodbuja k branju, druženju in širjenju obzorij. Z veseljem pa se bomo v bralno značko ponovno vključili tudi oktobra.

Darinka Križan Krajnc

MEJE NE OBSTAJAJO, KJER JE DOMA SRČNOST: OBISK SOSEDOV IZ AVSTRIJE

V Radljah smo nedavno gostili prav poseben obisk, ki nam je znova potrdil, da za pristne človeške vezi ne potrebujemo skupnega jezika, temveč le odprto srce. Obiskali so nas uporabniki in zaposleni iz sosednjega avstrijskega zavoda Diakonie de la Tour.

Sodelovanje preko meja nam omogoča širjenje obzorij, izmenjavo dobrih praks in krepitev občutka pripadnosti širši evropski skupnosti. Ko se povežemo z drugimi institucijami, gradimo mostove, ki rušijo predsodke in krepijo vključenost naših uporabnikov v širše družbeno okolje. Sodelovanje namreč bogati obe strani, nam daje nov zagon, gostom pa vpogled v našo gostoljubnost in strokovno delo.

Čeprav nas je sprva ločila jezikovna ovira, smo hitro ugotovili, da so nasmeh, stisk roke in dobra volja univerzalni jeziki, ki ga vsi razumemo. Dan se je začel ob dišeči kavi, ki je v obeh kulturah nepogrešljiv obred za sproščen klepet in tkanje novih vezi. Za kulinarčno razvajanje je poskrbela naša Vera, katere jabolčni in skutin zavitek sta prejela čisto desetko in poskrbela, da nihče ni odšel lačen.

Goste smo popeljali tudi v naš VDC, kjer sta se v vlogi ambasadork odlično znašli zaposlena Iris in uporabnica Jasmina. V nemškem jeziku sta gostom predstavili naše unikatne izdelke, nad katerimi so bili sosodje naravnost navdušeni. Piko na i pa je obisku postavil Aleksander, ki je v polni gasilski uniformi s ponosom razkazal prostore gasilskega doma, kar je med gosti poželo val zanimanja in odobravanja.

Hvaležni smo sosedom za čudovito dopoldne in dragoceno izkušnjo. Takšna srečanja nas opominjajo, da smo skupaj močnejši in da srčnost ne pozna meja. Z druženjem bomo nadaljevali že to pomlad, ko se bomo z veseljem odpravili na povratni obisk v Avstrijo.

Lilijana Gologranc

MESEC ZDRAVJA V DRAVOGRADU

V okviru projekta Dravograd - zdravo mesto smo se z veseljem vključili v aktivnosti meseca zdravja 2026, katerega namen je spodbujanje zdravega življenjskega sloga, gibanja ter povezovanja lokalne skupnosti. V projektu so sodelovali številni deležniki iz občine, ki so s svojimi dejavnostmi prispevali k ozaveščanju o pomenu zdravja in dobrega počutja.

V enotah Dravograd in Črneče smo k sodelovanju pri športnem dnevu in pohodu povabili še uporabnike iz Radelj ob Dravi ter zaposlene. Tako se nas je zbralo kar 40 udeležencev. Skupaj smo preživeli aktiven, prijeten in povezovalni dan.

Športni dan je potekal pri Planinskem domu Košenjak. Del udeležencev se je odpravil na pohod do Treh križev, ostali pa so aktivno sodelovali v različnih športnih in družabnih igrah na igrišču. Preizkusili smo se v igrah z žogo, metu vrečk v tarčo ter uporabi zunanjih igral. Po aktivnostih smo se v planinskem domu okrepčali z okusnimi jedmi na žlico in zelo dobrim jabolčnim zavitkom. Ob zaključku nas je prijazna oskrbnica pogostila še s kavo, za kar smo ji iskreno hvaležni. Dan je minil v sproščenem, veselem in igrivem vzdušju.

Odzvali smo se tudi povabilu gospe Veronike iz OŠ Neznanih talcev Dravograd, kjer smo se družili z učenci 7. razredov. Skupaj smo sodelovali v delavnicah na temo zdravja, spoštovanja, medsebojnega sprejemanja ter gibanja. Srečanje je bilo polno prijetnih trenutkov, sodelovanja in novih povezovanj med mladimi ter našimi uporabniki. Po končanih aktivnostih so nam pripravili tudi okusno kosilo, ki nas je prijetno okrepčalo.

V naši enoti smo pripravili tudi kulinarčno delavnico, kjer smo zaposleni in uporabniki skupaj pripravljali osvežilne sadne smutije ter se pogovarjali o pomenu zdrave in uravnotežene prehrane.

Poseben pečat mesecu zdravja je dal tudi obisk gospe Vlaste iz Društva prijateljev mladine Dravograd, ki je skupaj z uporabniki izvedla ustvarjalno delavnico. Nastal je plakat na temo zdravega načina življenja, ob tem pa je potekal tudi pogovor o zdravi prehrani, pomenu gibanja in dobrem počutju.

Mesec zdravja nam je prinesel veliko lepih trenutkov, novih znanj ter prijetnega druženja. Veseli smo, da smo lahko sodelovali v projektu, ki povezuje ljudi in spodbuja skrb za zdravje.

Tijana Štumpf

FESTIVAL SOLZICE 2026 - NAŠ SVET SKOZI ABSTRAKTNE OBLIKE

Tudi letos so se uporabniki enot Ravne na Koroškem, Prevalje in Črna že tradicionalno udeležili Festivala solzic 2026 v Žerjavu. Namen je bilo prijetno druženje v nam znanem okolju in ustvarjanje s slikarko in umetnico Nino Stopar, s katero že dalj časa raziskujejo čarobni svet glasbe, gibanja, plesa in abstraktne umetnosti - slikanja.

Ob prihodu nas je presenetil dež, ki pa so ga naši uporabniki s pomočjo plesa in petja ob spremljavi indijanskega bobna pregnali in se sproščeno ustvarjati podali. Ples in gibanje namreč pripomoreta, da se posameznik sprosti in poveže sam s seboj, s svojo notranjostjo in čustvi. Tako se odprejo vrata v čarobni svet abstraktnega ustvarjanja.

Abstraktno slikanje temelji na ustvarjalnem procesu, ki posamezniku omogoča neverbalno izražanje čustev, notranjih konfliktov in psihičnih stanj skozi barve, oblike, linije in druge spontane forme. Ne zahteva tehnične natančnosti ali likovnega predznanja. Danes se abstraktno slikanje vse pogostejše vključuje v psihoterapevtske, rehabilitacijske programe kot učinkovita dopolnilna metoda celostne obravnave oseb z duševnimi motnjami. Poudarek terapevtskega

pristopa ni estetska vrednost umetniškega izdelka, temveč sam proces ustvarjanja in subjektivno doživljanje posameznika. Raziskave kažejo, da art terapija z uporabo abstraktnega slikanja pozitivno vpliva na psihološko počutje ter spodbuja socialno vključevanje in komunikacijo. Posebej učinkovito je pri osebah, ki težko verbalizirajo svoja doživljanja in čustva.

Abstraktna umetnost omogoča simbolno izražanje notranjih občutij in misli brez besed, kar vodi v zmanjševanje napetosti, jeze ali žalosti. Tak način izražanja ustvarja občutek varnosti in omogoča predelavo notranjih konfliktov. Ker pri abstraktnem slikanju ni "pravih" ali "napačnih" rezultatov, se posamezniki počutijo sprejete ne glede na raven svojih sposobnosti, kar spodbuja pozitivno samopodobo in samozavest. Sam proces slikanja deluje pomirjujoče. Barve, poteze in ponavljajoči vzorci zmanjšujejo stres in pomagajo pri uravnavanju čustev. Uporaba čopičev, prstov ali drugih orodij krepi fino motoriko in koordinacijo, kar je pomembno zlasti pri osebah z gibalnimi primanjkljaji. Skupinsko slikanje omogoča občutek

povezanosti, izboljšuje komunikacijo in uči spoštovanja različnosti med udeleženci, s čimer se razvija empatija in krepi sodelovanje. Ustvarjalni proces tako omogoča varno raziskovanje čustev ter krepitev občutka identitete in lastne vrednosti.

Tako so tudi naši uporabniki v prijetnem ambientu in ob srčnem ter strokovnem vodenju Nine Stopar skozi različne barve in oblike prenesli na platno del sebe, svojih skritih misli in iskrenih čustev. Marsikomu se zdi ta njihov svet abstrakten in nerazumljiv, a če znamo gledati globlje in izven ustaljenih okvirjev, nam skozi tovrstno ustvarjanje lahko odprejo pot do sebe.

Za konec pa v imenu vseh sodelujočih uporabnikov iz enote Ravne na Koroškem, Prevalje in Črna na Koroškem: "Prijazni ljudje, dobro vzdušje, dobra hrana, in ta čarobni umetniški svet. Hvala, Nina S. in celotna skupnost Žerjava, za prečudovit dan, naslednje leto pridemo spet."

Nina Mori

NAŠA FOLKLORNA SKUPINA

Naša folklorna skupina CUDV ponovno živi. Po dolgih šestih letih tišine smo po večkratnem prigovarjanju in želji uporabnikov znova stopili skupaj in pričeli z vajami. Že po prvih plesnih korakih smo spet začutili veselje, ki ga prinašata glasba in ples. Nekaj plesalcev se je poslovilo, nekateri so se z veseljem pridružili. Mentorice Darinka, Mateja in jaz vztrajamo že vrsto let. Danes nas pleše dvanajst plesalcev, povezujeta pa nas prijateljstvo in ljubezen do folklore.

V veliko čast nam je, da lahko od lanskega leta delujemo kot sekcija KD Gozdar Črna, katerega predsednica je Duša Komprej. Z njihovo spodbudo in podporo smo dobili novo energijo za nadaljnje delovanje in ustvarjanje.

Ker brez glasbene spremljave na nastopih pač ne gre, se nam je s frajtonarico pridružil gospod Alen Rožej. Zaradi njegove strokovnosti, predanosti in razumevanja naših posebnosti so naše vaje in nastopi sproščeni, polni smeha in pristnih trenutkov.

Na vajah se srečujemo vsak teden. Za nami so letos že trije pomembni nastopi. S spletom »S šprancirbolcerjem v korak« smo nastopili na 45. obletnici Folklorne skupine Gozdar v Črni, nastopili smo tudi na območnem srečanju odraslih folklornih skupin ter na srečanju s svojci.

Smo polni elana in načrtov. Poleg nastopov, ki jih planiramo ali pa smo nanje vabljeni, si želimo tudi novih kostumov. Kljub temu da naši plesni koraki niso vedno ubrani in skladni, plešemo s srcem in dušo. To se vidi tudi na naših nastopih, kjer smo vedno nagrajeni z bučnim aplavzom. Folklor nam daje občutek, da zmoremo, da smo sprejeti in da skupaj ustvarjamo nekaj lepega.

Pavlina Šepul

ZVERINICE Z LEGNA: Z GLEDALIŠČEM DO OPOLNOMOČENJA IN VEČJE VIDNOSTI

Gledališka skupina Zverinice z Legna, ki deluje pod okriljem enote VDC Slovenj Gradec, postaja vse močnejši steber naše kulturne dejavnosti. Pod najinim mentorstvom srčni ustvarjalci skozi igro dokazujejo, da umetniško izražanje ne pozna meja, hkrati pa projekt pomembno prispeva k višji kakovosti življenja naših uporabnikov.

Več kot le igra – proces celostnega vključevanja

Naše delovanje temelji na aktivni vključenosti ustvarjalcev v vse faze projekta. Nastopajoči niso le igralci na odru, temveč so ključni sooblikovalci celotne podobe predstave:

- kreativni proces: skupaj z mentoricama sodelujejo pri snovanju idej ter izdelavi unikatnih kostumov in rekvizitov;
- razvoj kompetenc: skozi redne vaje krepijo komunikacijske veščine, motoriko, spomin in samozavest;
- socialna inkluzija: z nastopi v lokalnem okolju aktivno razbijamo stereotipe in krepimo občutek družbene pripadnosti.

Pretekli uspehi in pogled naprej

Po izjemnem odzivu na predstavo *Jelenček Rudolf*, ki je doživela deset ponovitev, trenutno občinstvo navdušujemo z *Zgodbo o veliki repi*. Predstava na humoren način prenaša plemenito sporočilo o solidarnosti in medsebojni pomoči – vrednotah, ki jih v našem zavodu živimo vsak dan.

Ker si prizadevamo biti čim bolj aktivni in opaženi v lokalnem okolju, se naša pot tukaj ne ustavi. Z veseljem napovedujemo, da že snujemo nov projekt! Z novo zgodbo in svežo energijo bomo ponovno stopili pred občinstvo v šolah, vrtcih in na javnih prireditvah.

Člani gledališke skupine Zverinice z Legna smo dokaz, da so prav povezanost, vztrajnost in zaupanje tiste vrednote, ki premikajo gore – ali pa izrujejo še tako trmasto repo. Hvala vsem, ki nas pri tem podpirate!

Adrijana Štumpf
Živa Ošlak

RAZISKOVANJE UŽITNIH RASTLIN NAS POVEZUJE Z NARAVO IN MED SEBOJ

V letošnjem letu smo se v VDC Radlje podali na zanimivo in poučno pot raziskovanja užitnih rastlin v domačem okolju. Z željo, da bi bolje spoznali bogastvo narave, ki nas obdaja, smo že zgodaj spomladi začeli odkrivati prve darove narave.

Med prvimi smo nabirali leskove mačice, ki so nas presenetile ne le s svojo pojavnostjo, temveč tudi z okusom. Iz njih smo pripravili prav posebne sladke prigrizke – mačice smo obogatili s čokolado in kokosom, nastale dobrote pa so nas prijetno presenetile in navdušile.

Mesec marec je bil v znamenju čemaža. Skupaj s prostovoljko Berto Kovačič smo raziskovali to priljubljeno divjo rastlino, ki pogosto napove prihod toplejšega obdobja. Najprej smo se naučili, kako ga prepoznati in varno nabirati v naravi, nato pa smo ga tudi okušali in uporabili v kuhinji. Pripravili smo okusen čemažev pesto in slasten čemažev burek oziroma sirnico, ki je bila tako dobra, da je izginila, še preden smo uspeli narediti fotografijo.

Ob prvih toplih dneh smo svojo pozornost usmerili tudi k regratu. Nabrali smo ga na bližnjih travnikih ter iz njega pripravili okusno spomladansko solato. Za dodatno lepoto in svežino smo jo okrasili s trobenticami in vijolicami, ki so našim krožnikom dodale pridih pomladnih barv.

Aprila smo svoje znanje še nadgradili na zanimivi delavnici, ki jo je vodila agronomka Alenka Gosak Gačnik. Predavanje o kuhinjskih dišavnicah in zeliščih nam je ponudilo veliko koristnih informacij ter praktičnih nasvetov za vsakdanjo uporabo rastlin. Dogodek so z glasbenim vložkom polepšali še Mihael Gačnik, Mojca Vajs in Mateja Korat, ki so poskrbeli za prijetno, sproščeno vzdušje.

Skozi celotno raziskovanje smo se veliko naučili, ustvarjali, okušali nove jedi in predvsem uživali

v druženju. Do poletnega dopusta bomo raziskovanje nadaljevali – v načrtu imamo spoznavanje koprive, smrekovih vršičkov in še mnogih drugih darov narave.

Naša izkušnja nas uči, da je narava polna zakladov, ki jih lahko s spoštovanjem in znanjem vključimo v vsakdanje življenje.

Darinka Križan Krajnc

PROJEKT "OD ZRNJA DO KRUHA"

Kruh nikoli ne mesite ravnodušno,
kruh mesite z ljubeznijo.
Dodajte mu svojo radost in nasmejan obraz
svoje duše.
Zadržite dih, ko kruh vzhaja!
Ko spečete zlatorumeni hlebec kruha,
ga pogledjte s hvaležnostjo in videli boste,
koliko sonca je v njem.

Kot vsako leto smo tudi letošnje šolsko leto v DCR-ju posvetili projektu, katerega temo smo izbrali skupaj z učenci. Odločili smo se, da izberemo temo KRUH in projekt poimenujemo "Od zrnja do kruha". Že samo ime projekta nam pove, da smo se posvečali kruhu od začetka in do končnega izdelka.

Najprej smo posadili različna žita in opazovali, kako so rasla in kaj vse so potrebovala za svojo rast. Iz različnih vrst žita smo izdelovali semenke. Obiskali smo Koroško osrednjo knjižnico dr. Franca Sušnika, kjer nam je gospa Branka prijazno in preko zgodbe približala, kako je nastajal kruh nekoč in kako danes. To pa smo podkrepili še z obiskom kustosinje Liljane Suhodolčan, ki nam je prišla predstaviti nastanek kruha nekoč in danes.

Ustvarjali smo z Matejo in nastala so čudovita likovna dela.

Da pa bi učencem še vse bolj približali, smo se odpravili v Jamnico, kjer smo si ogledali Polhov

mlin in doživeli pravo zgodovinsko poslastico. Prijazna gospa nam je slikovito razkazala najstarejši mlin v Sloveniji in nas na koncu še pogostila s kruhom in jabolčnim sokom.

Da pa seveda ne bi samo govorili o kruhu, smo povabili našo sodelavko Darinko, ki je prava mojstrica v peki kruha, da nam je predstavila to veščino, v kateri smo se lahko preizkusili vsi. Spekli smo rženi kruh in pekovsko pecivo, ki smo ga oblikovali sami in ga s ponosom zaužili naslednji dan za zajtrk.

Projekt bomo zaključili 3. 6. 2026 v prostorih KO-RE na Javorniku, kjer bomo pripravili kratek program in zaključek skupaj s prijatelji iz OŠ

Prežihovega Voranca, OŠ Koroški jeklarji in otrok iz vrtca Ajda, prijazno pa se bomo družili tudi s stanovalci KO-RE.

Učenci in zaposleni smo skozi cel projekt uživali in se naučili veliko novega.

Vsem, ki so na svoj način pripomogli, da smo uživali, se naučili in izvedeli veliko novega, se iz srca zahvaljujemo.

Ines Vajksler

PROJEKT ČRJANSKA KOŠTA – OKUSI NAŠIH BABIC ZNOVA ZAŽIVIMO

V VDC Kovač smo začeli posebno kulinarčno potovanje z naslovom »Črjanska košta«, kjer obujemo tradicionalne recepte naših babic in ohranjamo dragocene okuse domače kuhinje. Projekt ni namenjen le kuhanju, temveč tudi druženju, učenju in prenašanju bogate kulinarčne dediščine.

Naša srečanja potekajo v prenovljeni kuhinji VDC Kovač, ki je postala prostor prijetnih vonjav, druženj in ustvarjalnosti. Pri kuhanju nas z veliko dobre volje, znanja in izkušenj vodijo črjanske kuharice Sonja, Slavica in Mojca, ki s svojo ljubeznijo do tradicionalnih jedi poskrbijo, da vsako srečanje postane posebno doživetje.

Na prvem srečanju smo pripravili *zos in flike* – jed, ki marsikomu prikljiče spomine na domačo kuhinjo in otroštvo. Pa smo lupili, rezali, mesili, valjali, trgali, kuhali, mešali in se nadvse zabavali. Končni rezultat dela so bili siti želodci in zadovoljni obrazi.

Ker so kuharice prvi preizkus uspešno opravile, smo se jedci soglasno odločili, da lahko še pridejo. In tako smo se na drugem srečanju lotili priprave *povojčkove župe* in sladkih *flancatov*. Kuhinja je hitro omamno zadišala in prebudila naše brbončice. Ob delu ni manjkalo dobre volje, smeha in zanimivih zgodb, ki so jih z nami delile naše kuharice.

Projekt »Črjanska košta« nas povezuje, uči in bogati. Veselimo se novih srečanj, novih receptov ter odkrivanja okusov, ki so nekoč nastajali v kuhinjah naših babic.

Z veseljem pričakujemo naslednje kulinarčne dogodivščine!

Mateja Kristavčnik

KO IDEJE POSTANEJO MASKE

Stanovanjska skupina Mežica se je tudi letos udeležila pustnega karnevala v kraju in s svojo prisotnostjo prispevala k živahnemu dogajanju. Pustovanje pa ni zgolj nastop na samem karnevalu, temveč je mnogo več kot to, je proces ustvarjanja in sodelovanja.

Priprave na pust so se začele že precej pred dogodkom. Stanovalci so skupaj z mentorji, katerim gre posebna zahvala za izpeljavo tega dogodka, razvijali ideje, izbirali tematiko ter nato z veliko mero ustvarjalnosti in potrpežljivosti izdelovali kostume in rekvizite. Vsak detajl je bil rezultat skupnega dela, ki je krepilo povezanost in spodbujalo izražanje lastnih zamisli.

Prav ta ustvarjalni proces je tisti, ki daje pustovanju posebno vrednost. Omogoča, da vsak posameznik prispeva po svojih močeh in na koncu s ponosom stopi pred občinstvo.

Takšni dogodki dokazujejo, da je pot do nastopa prav tako pomembna kot sam nastop in da se največje zadovoljstvo skriva prav v skupnem ustvarjanju.

Janže Blatnik

ZAPOSLOTVENI PROGRAM MEŽICA PRI KOVAČU

»Dobro jutro« odzvanja nekajkratni jutranji pozdrav, ko vstopim v prostore zaposlitvenega programa Mežica pri Kovaču.

Včasih zaspane, drugič radovednosti ter razigranosti polne oči se sprašujejo, kaj bo novega in lepega prinesel tisti dan.

Pisana paleta znanj ter idej mentorjem omogoča pri delu izbiro različnih tehnik ter oblik dela, ki pri raznolikih potrebah, sposobnostih ter željah uporabnikov kot novo seme vedno obrodijo krasne plodove.

Ohranjanje naučenih spretnosti, nadgradnja že poznanih oblik dela, recikliranje in spoznavanje novih tehnik ob koncu procesa dela pričarajo na obraz nasmeh in zavedanje, da s skupnimi močmi in dopolnjevanjem ustvarjamo darila, ne zgolj majhne pozornosti zase in za prijatelje, temveč tudi prodajne izdelke, ki jih lahko najdemo v naši trgovini.

Barvanje naravnega materiala, ki kot majhni mozaiki tvorijo celoto končnega izdelka, natikanje ali barvanje perl različnih velikosti in oblik, ki preraste v nakit, izrezovanje papirnih oblik pripomore k nastajanju voščilnic za različne priložnosti, lepljenje riževega papirja na površine pa omogoča dekorativna darila.

Naše dopolnjevanje ter povezovanje poteka tudi zunaj skupine, za kar smo zelo hvaležni. Skupni trenutki nas v dopoldanskem času ne zgolj zaposlujejo s kreativnostjo, temveč tudi z branjem knjig, pogovori na različne teme, obiski krajevnih objektov (knjižnica, pokopališče, cerkev). Počasi pa se pripravljamo na izlet in letovanja.

Gradnja naših mostov temelji na iskanju kompromisov, dopolnjevanju v medsebojnem spoštovanju, na aktivni udeležbi ter vztrajnosti.

»Vsako jutro, ko se zbudimo, imamo pred sabo 24 popolnoma novih ur življenja. Kako dragocen dar! V sebi nosimo sposobnost živeti tako, da bo teh 24 ur nam in drugim prineslo mir, radost in srečo«. (Thich Nhat Hanh)

**Vesna Ozimic
Alenka Krištof**

LOVRO IN NJEGOVA POT DO INTEGRATIVNE ZAPOSLITVE V TRGOVINI TUŠ

Prehod iz sistema vzgoje in izobraževanja v odraslost je za osebe z motnjo v duševnem razvoju eno izmed najtežjih in hkrati sistemsko najbolj občutljivih obdobji. Gre za fazo, v kateri se formalno izobraževanje zaključi, struktura vsakdana se spremeni, socialne mreže se pogosto zožijo, tveganje za pasivnost in izključenost pa se poveča.

Kot specialni pedagogi, individualni ali skupinski habilitatorji se v praksi pogosto srečujemo z vprašanjem, kako zagotoviti, da prehod iz šolskega dela v zaposlitev pod posebnimi pogoji ne pomeni nazadovanja, temveč nadaljevanje razvoja, ohranjanje dostojanstva in občutka lastne vrednosti.

V sodobni družbi delo ni zgolj vir dohodka, ampak pomemben dejavnik identitete, samostojnosti in socialne vključenosti. Za uporabnike VDC (varstveno delovnega centra) predstavlja zaposlitev priložnost, da presežejo vlogo zgolj prejemnikov pomoči in postanejo aktivni člani skupnosti. Integrativna zaposlitev je ena izmed poti, ki omogoča ravno to – vključenost v realno delovno okolje ob ustrezni podpori.

Lovro Svetec je od lanskega septembra vključen v Varstveno delovni center Ravne na Koroškem. Že v času vključenosti v program vzgoje in izobraževanja v Dnevni center je izražal močno in dolgotrajno željo po delu v trgovini.

Ta želja ni bila trenutna ali impulzivna, temveč vztrajna in realna. Trgovino je poznal, v preteklosti je v njej že opravljal delovno prakso v okviru posebnega programa vzgoje in izobraževanja, ko je bil vključen v Dnevni center, v okviru CUDV Črna na Koroškem. Tovrstna delovna praska v okviru posebnega programa omogoča prepoznavanje načina dela in daje možnost, da uporabnik spozna, ali je kos takšnim nalogam in usmeritvam. V okviru celotnega programa učenja za življenje in delo se pri predmetu delovne in zaposlitvene tehnike učenci pripravljajo na prehod v VDC. Učenci spoznavajo različne tehnike dela, usvajajo delovne navade in si pridobivajo motorične spretnosti ter

socialne in komunikacijske veščine. Delovna praksa učencem olajša prehod v VDC, omogoča jim dobro socialno vključevanje v nadaljnjem procesu usposabljanja.

Lovrova notranja motivacija je bila eden ključnih dejavnikov, da smo željo vzeli resno.

Zaposlitev pod posebnimi pogoji je v pravilniku o standardnih normativih socialno-varstvenih storitev opredeljena kot zaposlitev pod posebnimi pogoji, ki obsega take oblike dela, ki upravičencem omogočajo ohranjanje pridobljenih znanj ter razvoj novih sposobnosti. Zajema tudi zagotavljanje pogojev za varno delo, prilagajanje delovnih pripomočkov zmogljivostim upravičencev, uvajanje v delo ter razvijanje delovnih sposobnosti in spretnosti.

Integrativna zaposlitev, o kateri govorimo danes, ne pomeni redne zaposlitve na trgu dela. Gre prav tako za zaposlitev pod posebnimi pogoji, ki se izvaja v okviru storitve vodenja, varstva in zaposlitve v VDC, le da delo poteka izven prostorov VDC, v realnem delovnem okolju. To je pomembno poudariti, saj uporabniki VDC ne zapadejo pod pogoje rednega delovnega razmerja, temveč ohranijo status invalida po Zakonu o socialnem vključevanju in so zavarovani po posebni podlagi.

Od septembra dalje smo se z vodstvom trgovine Tuš na Ravnah na Koroškem intenzivno dogovarjali o možnosti vključitve Lovra v njihove vrste. Trgovina do takrat še ni imela izkušnje s takšno obliko sodelovanja, zato je bilo potrebnega precej pojasnjevanja, razlage zakonodaje in razbijanja strahov. Številna pošta, klici z moje strani in s strani sodelavk so bili neslišani, neprebrani in neodgovorjeni. Močna želja po uresničitvi Lovrove želje po tovrstni zaposlitvi nas je gnala, da ne odnehamo. Elektronski pošti je sledila še bolj natančna obrazložena razlaga. Kdo smo in kaj si želimo. Po par mesecih pa smo le dobili odgovor na elektronsko pošto in dopisovanje o naših željah se je začelo.

Proces vključevanja je potekal več mesecev in je zajemal oceno uporabnikovih delovnih

zmožnosti, pogovore o pričakovanjih ter iskanje ustreznega delovnega mesta v lokalni skupnosti.

Ključni korak je bil sklenitev tripartitnega dogovora med tremi ključnimi deležniki. To so CUDV Črna na Koroškem, uporabnik Lovro in podjetje Engrotuš d. o. o.

Poleg številne potrebne dokumentacije, ki smo jo morali urediti pred pričetkom Lovrovega dela, je seveda tudi ocena tveganja. Ocena tveganja se ni končala z ugotovitvijo nevarnosti, ampak je jasno izpostavila tudi pozitivne učinke, če osebi omogočimo aktivnost. Ti učinki so pri Lovru izjemno izraziti: večja samostojnost, ponos, občutek pripadnosti, ohranjanje stikov z lokalnim okoljem, večja samozavest in občutek, da prispeva.

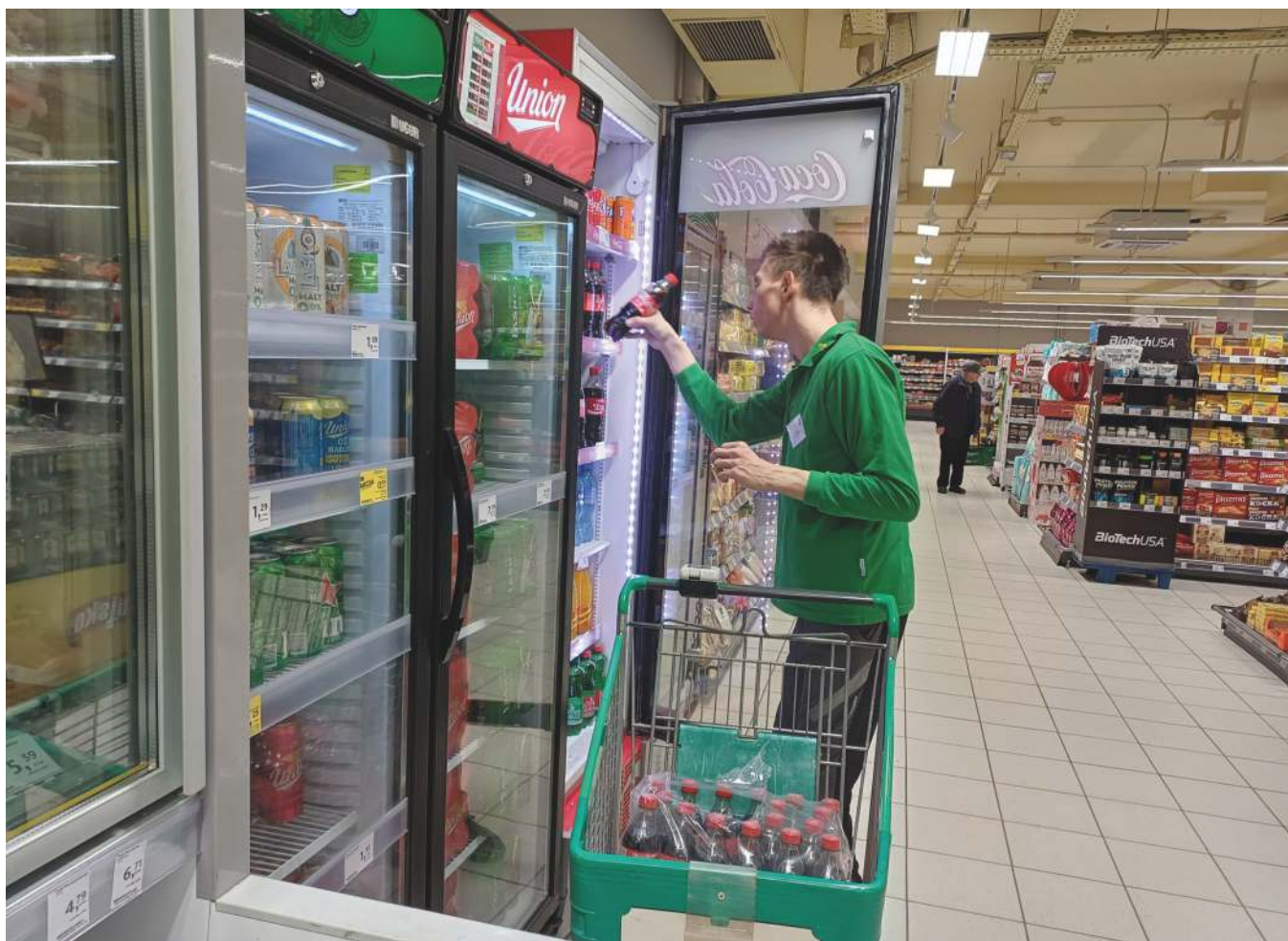
Na drugi strani pa smo jasno opredelili tudi negativne učinke, če bi mu to možnost odvzeli: neizpolnitev njegove želje, občutek neslišnosti, stigmatizacija, socialna izključenost in tveganje poslabšanja njegovega psihičnega stanja. Prav ta

del ocene tveganja nas kot strokovne delavce vedno znova opominja, da je včasih največje tveganje prav to, da osebi ne dovolimo poskusa.

Lovrov primer jasno kaže, da integrativna zaposlitev ne pomeni zgolj opravljanja delovnih nalog, temveč pomembno vpliva na identiteto posameznika, njegovo motivacijo ter doživljanje lastne vloge v skupnosti. Hkrati prispeva k zmanjševanju predsodkov in odpiranju delovnega okolja za večjo raznolikost.

Za konec bi rada poudarila, da integrativna zaposlitev ni cilj sam po sebi, temveč pot. Pot, na kateri gradimo mostove med institucijo in okoljem. Pot, na kateri se učimo tudi mi – kot strokovni delavci, delodajalci in skupnost. Lovrov primer in vsi ostali primeri integrativnih zaposlitev so dokaz, da je to mogoče, če si upamo, če znamo sodelovati in če verjamemo v potencial posameznika.

Mihaela Knez

KOOPERACIJA UPORABNIKOV V VDC KOVAČ

Uporabniki VDC Kovač pri kooperacijskih delih sodelujejo pri različnih delovnih procesih, kot so sestavljanje, razrezi, povrtavanje, pakiranje, čiščenje končnih proizvodov, lepljenje ali priprava materiala. Takšno delo ni pomembno le zaradi opravljenih nalog, ampak predvsem zaradi občutka vključenosti in je dragocena življenjska izkušnja. Omogoča občutek pripadnosti, dnevno rutino, socialne stike in razvoj spretnosti.

Že vrsto let kooperantsko delo opravljamo za podjetje TAB: razrez separatorjev, pakiranje in sortiranje rokavic, vrtanje pokrovov, izdelava vrečk, sestava zamaškov in filtrov. Da dela ne zmanjka in za dobro motivacijo, sta zaslužna Martin Merkač in Franjo Dorič, ki nam dostavljata delo in sta ključna vez med VDC in podjetjem TAB. Skorajda dnevno vstopata v naš VDC in vedno prinašata veliko dobre volje.

Prav tako že nekaj let sodelujemo s podjetjem Haplast – Marko Hancman, sestavljanje zamaškov in natikanje tesnil. Za dostavo in vse napotke za delo redno skrbi Peter Strmčnik, ki se je še posebej navdušil nad idejo, da bi za prevzem vključili uporabnike. Z njim je Poldi obiskal podjetje, si ogledal proizvodnjo in tako s pomočjo prevzema delo, ki ga opravljamo za podjetje.

Nekaj kooperantskega dela opravimo tudi za podjetje KJ Furnir, laserski izrezi intarzij s pomočjo šablone, kjer lahko Peter in Zoran sama opravljata laserske izreze.

Novo priložnost za sodelovanje pa nam je ponudilo tudi podjetje Tesnila GK, za kar smo še posebej hvaležni lastnici, gospe Aniti Anželak Kalčič, gospe Andreji Božič in gospe Mateji Perše, ki predstavljata ključno vez pri usposabljanju za

delo na novi kooperaciji. Čiščenje gumic je delo, ki je primerno za vse naše uporabnike, zato smo ga še posebej veseli. Za lepljenje trapezov pa so v podjetju za nas izdelali orodja in za nas nabavili stroj za doziranje lepila. Naša dva uporabnika, Željko in Robi, sta bila v podjetju tudi na usposabljanju. Delo sta odgovorno in z zanimanjem opravila in s tem navdušila tam zaposlene. Ob tem se mi je ponudila ideja, da z mojim suportom vključim uporabnike tudi ob prevzemu dela in prav tako ob predaji opravljenega dela, kontroli izdelkov in podajanju navodil, kar se je izkazalo za še večjo motivacijo, socialni stik in pridobivanje na samopodobi.

Za odgovorno opravljeno kooperantsko delo in za izdelavo pripomočkov pa smo odgovorni delovni inštruktorji. Za vso birokracijo, izračune nagrad in vodenje poskrbi vodja VDC Simona Rožej, v delo se redno vključuje tudi tehnologinja Sonja Ditinger, ki pomaga pri načrtovanju in izračunih cen, ter strokovni sodelavki Pavlina Šepul in Mateja Kristavčnik, ki s projekti in individualnim načrtovanjem poskrbita, da se med delom tudi sprostimo.

Kooperacija torej predstavlja koristi tudi za podjetja, ki s tem pridobijo zanesljive partnerje za določena dela, hkrati pa pokažejo družbeno odgovornost in pozitiven odnos do vključevanja oseb s posebnimi potrebami. Zato je kooperacija veliko več kot le delo. Je most med ljudmi, priložnost za razvoj, sodelovanje in sprejetost.

Zato velik HVALA za priložnost, ki nam jo dajete.

Tatjana Napečnik

POLDIJEVA NOVA FUNKCIJA

Poldi, zakaj si šel na obisk na Haplast?

To je bva moja velika želja. Želel sem si videt, kk tam delajo.

In kako je prišlo do tega?

Tatjano sem vprašu, če bi lahko šev, pa je rekva, naj se kr sam zmenim s Perotom. On nam vozi robo iz Haplasta. Pa je bil kr za to. Da lahko grem enkrat, ko bo mel cajt.

Pa pride en torek in reče, no, Poldi, grema. Tatjana mi je napisava dobavnico za robo, jaz sem vse prekontroliru in jo dav Perotu. Pobi so nabasali robo in Perota sem vprašu, če vse štima. On je vse pregledu in reku, da štima. Jaz sem zapru cerado na tovornjaku. Pol mi je pomagu v kabino in reku, no, zdaj pa grema! Pa sma se odpelava. Na Glančnik. Tam mi je spet pomagu iz tovornjaka, pol sma pa šva po delavnici.

Kaj si tam videl?

Vidu sem, kk devajo. Kaj devajo z zamaški, ko jih mi sestavljamo. So me vprašali, če bi pri njih delu, pa sem reku, da ne. Ko oni ne sedijo za mizo, tk ko mi. Oni morajo stati cel šiht. Tega pa jaz ne morem. Ko sem vse vidu, mi je Pero skuhu kavico. On je ni mel cajta pit, so mi pa drugi prišli malo delat družbo.

Ja, tk je zgledavo, ko sem bil na obisku. Uresničva se mi je velika želja. Fajn je bvo.«
In se ves srečen nasmeji do ušes.

Poldi še doda: »Zdaj mam tud fejst pomembno funkcijo. Jaz mam kontrolo, da vse štima. Pa dobavnice jaz dam Perotu v roko. Pa cerado zaprem, ko on prekontrolira.«

Poldi, hvala, da si svojo izkušnjo delil z nami. Želim ti uspešno sodelovanje s Haplastom.

Spraševala **Mateja Kristavčnik**

ŽELJKOVA IZKUŠNJA V PODJETJU TESNILA GK

Kako se je začelo sodelovanje?

Tatjana se je dogovarjala na podjetju Tesnila, da bi sodelovali in da bi najprej poizkusili, če je to delo za nas. Vprašala je mene in Robija, če bi šla probat, pa sva bila oba kr za to. Dogovorila se je s šefico firme in naju peljala v Prevalje. Tam so nama malo pokazali, kako gre to delo in so vprašali, če bi probala. Jaz sem se kar javil in probal in so bili zadovoljni. Takrat sva z Robijem pri njih naredila skoraj cel šiht. Najprej sem delal jaz, pa je Robi meni podajal trapeze, potem pa sva se zamenjala in je on lepil, pa sem jaz njemu podajal.

Za kakšno delo pravzaprav gre?

Najprej si pripraviš vse na mizo, tiste trapeze in gume. Nato kaneš čisto malo lepila na komad, razmažeš v vse vogale, nalepiš gumo in daš v primež. Med sušenjem prve pa lahko nalepiš že naslednjo. Moraš pa biti fejest natančen. Ob straneh moraš obrisati, če kje teče lepilo, biti mora tudi ravno.

A si dolgo rabil, da si se naučil?

Ne, sem kar hitro znal. Če sem naredil kako napako, me je gospa opozorila, da ne sme biti tako, pa sem popravil. In ko so videli, da bo šlo, so se s Tatjano dogovorili in sedaj lahko to delava v naši delavnici. Zdaj bomo dobili pa še mašino, katera

bo dozirala lepilo in ti potem samo razmažeš in daš v primež. Je tako fajn delo. Se mi ne zdi težko.

To pa ni edino delo, ki ga delaš v delavnici VDC Kovač ...

Ne, delam več stvari. Za TAB pakiram rokavice, občasno režem separatorje, vrtam pokrove za TAB, kadar pa se mudi, pa pomagam tudi sestavljati zamaške in košarice.

Hvala Željko, da si delil to izkušnjo z nami.

Spraševala **Mateja Kristavčnik**

NAŠE POSLANSTVO V VDC RADLJE

Življenje v domačem okolju ne bi smelo biti privilegij, ampak pravica vsakega človeka, zato smo vrata za enake pravice osebam z OMDR odprli s projektom deinstitutionalizacije. Ta vrata želimo odpreti skupaj z vsemi deležniki in splošno javnostjo.

VDC Radlje se nahaja v zgodovinsko pomembni stavbi - Sokolski dom, ki je bil v celoti prenovljen leta 2021. Delavci in uporabniki (Novo, Jovica, Matjaž, Silvo, Melita, Elvira, Karli, Anita, Darinka, Mendi, Marija in Simona) prve mesece v letu 2026 preživljajo zelo delovno, aktivno in zabavno.

Vsak dan v tednu potekajo aktivnosti in različne delavnice (bowling, CKZ, vodena telovadba, bobnarska in kuharska delavnica), ki jih izvajajo zunanji izvajalci in na katerih si naši uporabniki vsak teden kaj novega zapomnijo in se naučijo različnih gibov, okusov in ritmov. Tedensko se udeležujemo branja v knjižnici Radlje, kjer si izposojamo knjige. Vsak teden gremo tudi na pevske vaje.

Predvsem pa nam je pomembna kooperacija, saj nam vsak mesec prinaša denarno nagrado. Še posebej se trudimo in smo zelo natančni, zato si želimo še veliko kooperacij, saj je naš kooperant zelo zadovoljen z našim delom.

Razgiban in raznolik program imamo tudi s starši eksternih in domskih uporabnikov, za katere smo v začetku februarja pripravili čajanko z marmornim kolačem. V mesecu februarju sta k nam prišli tudi dve prostovoljki, ki sta predstavili

Prešernov dan. Imeli smo turnir v krpljanju (Robi, Elvira in Melita), za valentinovo pa smo pred VDC Radlje postavili stojnico z našimi unikatnimi izdelki, ki so v knjižnici Radlje na ogled vse leto.

Z zaposlitvenim programom naših uporabnikov se da doseči marsikaj, saj ima vsak svojo specifično sposobnost. V VDC Radlje lepimo, plešemo, telovadimo, pojemo, igramo na instrumente, kuhamo, pečemo, svaljkamo, rišemo, režemo, barvamo, ustvarjamo origami, pletemo ... Tako so nastali tudi naši pridni metuljčki, ki so jih uporabniki ustvarili z malo naše pomoči.

Zakaj metulji?

Kot so metulji zaradi pisanih barv ena najbolj priljubljenih skupin, smo tudi mi izredno raznoliki, dobrosrčni, prijazni, ljubeči, čustveni, nežni in neizmerno hvaležni.

**Lucija Koležnik
Petra Kavtičnik**

LASTNI PROGRAM V VDC RADLJE

VVDC Radlje ob Dravi pomemben del naših aktivnosti predstavlja lastni program, ki uporabnikom omogoča ustvarjalno izražanje, razvijanje delovnih spretnosti ter doživljanje uspeha ob končnem izdelku. Pri našem delu si prizadevamo, da je v vsakem izdelku viden delček ročnega dela, truda in ustvarjalnosti naših uporabnikov. Prav ta osebni pečat daje izdelkom posebno vrednost in pristnost.

Pomembna prednost lastnega programa je, da uporabnik ob prejemu naloge ali izbiri dejavnosti že pozna končni izdelek oziroma cilj dela. To pomembno vpliva na motivacijo, saj uporabnik razume namen aktivnosti in lažje sledi posameznim korakom do zaključka izdelka. Občutek smisla in uspešno dokončano delo pozitivno vplivata na samozavest, vztrajnost ter zadovoljstvo posameznika.

Naše močno področje je predvsem šivanje in ustvarjanje z različnimi materiali. Izdelujemo aplikacije za torbice iz recikliranega blaga, toaletne torbice, obeske za ključke ter okrasne blazinice. Posebno mesto imajo tudi nitne ilustracije na blagu in papirju, pri katerih uporabniki razvijajo natančnost, koordinacijo in občutek za estetiko. Po naročilu vezemo motive na vezilni stroj, izdelujemo copate z ročno šivanimi aplikacijami ter mošnjičke s sivko, ki jo sami pridelamo. Med dejavnostmi so tudi izdelava drobnih lesenih izdelkov ter šivanje voščilnic za različne dogodke in priložnosti.

Poseben izziv in hkrati navdih za prihodnje ustvarjanje nam predstavlja glina, ki nas spodbuja k raziskovanju novih možnosti izražanja. Uporabniki se tega področja zelo veselijo, saj omogoča veliko svobode pri ustvarjanju in razvijanju novih spretnosti.

Pri izvajanju lastnega programa delavci posebno pozornost namenjamo individualnemu pristopu. Upošteujemo sposobnosti, interese, tempo dela in osebne želje posameznika. Aktivnosti prilagajamo tako, da uporabnikom omogočamo čim večjo samostojnost in občutek vključenosti. Nekateri uporabniki so pri delu izrazito notranje motivirani, druge pa dodatno

spodbujamo, usmerjamo in vabimo k sodelovanju. Pomembno je, da vsak posameznik dobi priložnost za uspeh in možnost, da prispeva po svojih najboljših močeh.

Lastni program tako ni le ustvarjanje izdelkov, temveč pomemben proces učenja, vključevanja, sodelovanja in osebne rasti. Z izdelki uporabniki razvijajo delovne navade, ročne spretnosti, občutek odgovornosti ter pripadnosti skupini.

S ponosom predstavljamo naše izdelke na stojnici ter se udeležujemo različnih prireditev v regiji, kjer se z veseljem predstavljamo širši skupnosti. Vsak izdelek nosi zgodbo ustvarjalnosti, vztrajnosti in skupnega dela naših uporabnikov ter zaposlenih.

Iris Golob

DELOVNA PRAKSA VIZ-a

Že od začetka delovanja so zaposleni CUDV Črna v delo uvajali različne pristope in načine dela. Med drugimi so zelo kmalu začeli izvajati delovno prakso za takratne učence. Tak pristop se je izkazal kot zelo uspešen, zato ga izvajamo še danes. Cilj delovne prakse je, da učenci razvijejo delovne navade in se seznanijo z različnimi delovnimi tehnikami.

Letos so učenci imeli delovno prakso od 9. do 27. marca.

Kot vedno smo se najprej pogovorili o pomenu dela ter varstva pri delu. Obnovili smo poznavanje različnih poklicev.

Delovna praksa se je odvijala na dva načina:

Učenci, ki so vključeni le v Črni in potrebujejo izrazito individualen pristop, so delovno prakso izvedli v obliki internih zaposlitev – slaščičarska delavnica, izdelava rož iz jute, izdelava vaz in škatel s kaširanjem, navijanje volne in izdelava cofov ...

Učenci, ki sicer tudi obiskujejo Dnevni center na Ravnah, so izvedli aktivnosti zelenega programa ter bili vključeni v različne VDC delavnice CUDV Črna.

Prvi teden delovne prakse smo namenili zaposlitvam za urejanje okolice. V neposredni okolici DCR-ja so učenci ob pomoči in vodenju učiteljev odstranili suhe odpadle veje, pograbili travnate površine, opleli gredice, uredili visoke grede, posadili začimbe in jagode ter pometli dvorišče. Z brušenjem so delno obnovili lesene klopi in mizo ob igralih.

Naslednja dva tedna so se učenci, glede na njihove želje in sposobnosti, vključevali v različne delavnice oziroma zaposlitve, ki se sicer izvajajo pod okriljem VDC Črna. Prvi dan so obiskali in spoznali zaposlitve v različnih delavnicah: šivalnico, delavnico za kooperantska dela in delavnico gline.

Večina učencev se je vključila v zaposlitve v delavnici gline. Glino so mehčali z gnetenjem, oblikovali so kroglice in svaljke ter le-te povezovali v posodice. Glino so razvaljali ter z modelčki oblikovali različne oblike, večinoma velikonočne, saj se je praksa odvijala ravno pred temi prazniki. Spoznali so postopek peke gline, pečene izdelke pa so seveda tudi pobarvali. Iz barvnih ostankov - koščkov že obdelane gline so na pripravljeno leseno podlago lepili mozaik in tako izdelali lepe podstavke za skodelice ali kozarce.

Poleg gline so delali tudi z lesom. Lesene letvice so s pomočjo zaposlenega narezali na ustrezno dolžino, letvice z brusnim papirjem zgladili in zlepili v obliko košare.

Preizkusili so tudi tehniko žganja v les po narisanim motivu.

Trije učenci so se preizkusili tudi v šiviljski delavnici, kjer so se seznanili z osnovami pretikanja prejice po štramnu.

Vsi učenci so imeli možnost spoznati in se preizkusiti pri kooperantskih zaposlitvah – sestavljanju plastičnih delov v celoto. Naš najmlajši učenec, vključen v delovno prakso, je to aktivnost zelo hitro osvojil, jo natančno izvajal in v njej tudi zelo užival. Bil je tako uspešen, da za naslednje šolsko leto načrtujemo enkrat tedensko vključevanje v to zaposlitev.

Učencem je vseč spremenjena dinamika dela v času delovne prakse. Plačilo kot nagrada za opravljeno delo (čeprav simbolno) jim predstavlja samo še dodatni motiv.

Zaposleni se zavedamo, da je poleg treh tednov delovne prakse in posledično spremenjenega načina dela pomembno, da tudi sicer šolske aktivnosti načrtujemo na način, ki bo učencem kontinuirano privzgal delovne navade, pozitiven odnos do dela, razvijal njihove sposobnosti, spretnosti in zaposlitvene potencialne. Poseben izziv pa je, da iščemo učencem prilagojene zaposlitve v njihovem vsakdanjem okolju.

Mateja Rebol

ŠOLANJE V POSEBNEM PROGRAMU VZGOJE IN IZOBRAŽEVANJA, ZAKLJUČEK ŠOLANJA IN NOVE POTI

Za številne starše otrok in mladostnikov, ki obiskujejo posebni program vzgoje in izobraževanja, je obdobje zaključevanja šolanja povezano z veliko vprašanji, pričakovanji in tudi skrbmi. Zaključek šolanja namreč ne pomeni le konca izobraževalnega obdobja, temveč tudi prehod v novo življenjsko obdobje, v katerem je pomembno poiskati ustrezne oblike podpore, vključevanja in kakovostnega vsakdana.

Posebni program vzgoje in izobraževanja je namenjen otrokom, mladostnikom in odraslim z zmerno, težjo ali težko motnjo v duševnem razvoju, pogosto pa tudi posameznikom z dodatnimi gibalnimi, senzornimi ali zdravstvenimi ovirami. Program je usmerjen predvsem v razvijanje samostojnosti, socialnih

spretnosti, komunikacije in praktičnih življenjskih znanj, ki posamezniku omogočajo čim bolj aktivno vključevanje v okolje.

Program se praviloma lahko izvaja do 26. leta starosti. Ob zaključku udeleženec ne pridobi formalne poklicne ali srednješolske izobrazbe, kot jo poznamo v drugih izobraževalnih programih. Šola oziroma zavod ob koncu izda potrdilo o obiskovanju programa ter opis doseženega napredka, sposobnosti in pridobljenih veščin.

Za starše je to pogosto čustveno obdobje. Po mnogih letih strukturiranega šolskega okolja se pojavi vprašanje: »Kaj pa zdaj?« Prav zato je pomembno, da se načrtovanje nadaljnjih možnosti začne dovolj zgodaj, po možnosti že nekaj let

pred zaključkom šolanja. Torej takrat, ko se začne prehod v odraslost, kajti zaključek šolanja pomeni tudi prehod v svet odraslosti.

Mnogi se vključijo v varstveno-delovne centre, kjer sodelujejo pri prilagojenih delovnih in ustvarjalnih aktivnostih ter ohranjajo socialne stike in dnevno rutino. Drugi obiskujejo dnevne centre ali socialnovarstvene programe, nekateri pa se ob ustrezni podpori vključijo tudi v oblike zaposlovanja pod posebnimi pogoji.

Pomemben del tega obdobja je tudi razvijanje

čim večje samostojnosti – pri vsakodnevni opravi, mobilnosti, komunikaciji in odločanju. Tudi manjši koraki lahko pomenijo veliko pridobitev za posameznika in njegovo družino.

Zaključek posebnega programa vzgoje in izobraževanja zato ni le konec šolanja. Lahko je tudi začetek novega obdobja – obdobja novih izkušenj, odnosov, večje samostojnosti in drugačnih, a prav tako pomembnih življenjskih poti.

Špela Mlinar

VALETA 2026

V tem šolskem letu šolanje pri nas zaključuje samo en učenec. Timotej Pavlin. Pa vseeno smo priredili valetu. Takšno ta pravo, malo drugačno.

Namesto slavnostne prireditve v centru smo vsi skupaj imeli piknik v naravi – v naši lepi Topli.

Dan je bil prijeten, čeprav so dan pred tem skozi okna hiše opazovali, kako se zelen travnik barva v belo. Belina je izginila, hladen občutek prijetnega majskega dne pa je ostal. Pa nas ni motilo. Imeli smo piknik valetu, polno smeha, dobre volje in lepih trenutkov, ki jih bomo še dolgo nosili v spominu. Nekateri smo šli na daljši sprehod, na travniku smo se igrali različne igre, klepetali in uživali v družbi drug drugega. Z nami je bila tudi Timotejeva mama.

S plesno točko je nastopila skupina učencev z učiteljicami iz DC Ravne in Timotejeva sošolka Samantha z glasbeno točko. Seveda je obvezno morala biti himna Gaudeamus igitur in pa Timotejev najljubši komad Motori. Glasba je odmevala, mi pa smo peli, ploskali in celo zaplesali.

Vodja kuhinje Matic je poskrbel, da smo se zelo, zelo dobro najedli.

Poseben trenutek je bila velika torta, ki smo jo skupaj razrezali in pojedli. Bila je zelo okusna in lepo okrašena, zato smo jo vsi občudovali, preden smo jo poskusili.

Ta malo drugačna valeta je bila nekaj posebnega. Ni bila pomembna velika dvorana ali uradni govori, ampak prijateljstvo, smeh in skupni spomini. Prepričana sem, da se bomo tega dne še dolgo spominjali z nasmehom na obrazu.

Dragi naš fant,

še malo nazaj si bil tisti mali, mislim, da še predšolski junak, ki je z mano pogumno odplesal in povzročil, da se je takratnemu direktorju Marijanu Lačnu od intenzivnih čustev zatresla brada. Lani mu je bilo zopet zelo všeč, ko si nastopal ob obletnici dnevnega centra. Ko smo pri tvojih nastopih, ne smemo pozabiti zelo čustvenega nastopa za tvojo Ljubo, ko je šla v penzijo, in potem z mamo Vesno na velikem odru Kulturnega doma.

Danes pa ne stojiš na odru, ampak pred novim poglavjem svojega življenja. In čeprav se vsi delamo močne, bomo verjetno še dolgo iskali robčke po žepih.

Spomnim se veliko trenutkov, ki si jih pustil za sabo. Kako si šel v DCR. Kako si ježil mamo Vesno in Darinko Marinč pa še koga. Včasih verjetno namenoma, samo da si videl njihov pogled. In priznajmo si, brez tega bi bilo marsikdaj precej dolgočasno.

Dolgo si že naš. In v vseh teh letih nisi zrasel samo po centimetrih, ampak tudi po srcu, pogumu in znanju. Preživel si korono, poplave in vse nore dneve prej in potem. Naučil si se ogromno stvari, čeprav mislim, da največ še vedno veš o motorjih in Damjanu. O tem bi lahko govoril ure in ure in iskreno, včasih smo imeli občutek, da si bomo vsi morali kupiti čelade samo zato, da se bomo lahko vključili v debato.

Ampak med vsemi spomini je eden, ki ga ne bom nikoli pozabila. Ko sem te prvič videla, da hodiš sam. Takrat sem jokala. To je bil tisti pravi, iskreni jok sreče, ponosa in ganjenosti. Takrat sem vedela, da zmoreš veliko več, kot si mogoče misliš sam ali mislimo mi, ki smo se trudili s tabo in za tebe.

Letos odhajaš v nov dom. To je velika stvar. Malo strašljiva, malo razburljiva in zagotovo polna novih dogodivščin. Mi pa bomo tukaj ostali z ogromno lepih spominov nate. Ostal boš v naših srcih in bodimo iskreni, tudi v naših ušesih, ker tvoji stavki, smeh in debate o motorjih ne izginejo kar tako.

Vsi smo tvoje velike ljubezni – in ti boš vedno ena naših.

Pogumno naprej, naš fant. Naj bo novi dom poln smeha, topline, motorjev, dobrih ljudi in trenutkov, zaradi katerih boš srečen.

Radi te imamo in vedno bomo navijali zate. Navijali, da greš v soboto domov, kjer si še vedno najraje. S tvojo največjo ljubeznijo mamo Vesno.

Katja Srebre

INTERVJU S SODELAVKO MELITO KEBER

1. Kako dolgo si bila zaposlena v CUDV Črna?

Hm?! 30 let, dolga pot, a vredna vsega, tako dobrega kot slabega. Mislim, da je bilo to poslanstvo, ki sem ga častno in pošteno oddelala. Nikoli nisem iskala zasilnih izhodov, ko je bilo hudo, in nikoli nisem imela nikogar v ozadju, ki bi me potiskal naprej ali ščitil. Delala sem po občutku in s srcem.

2. Kakšno delo si opravljala?

Opravljala sem delo varuhinje in velikokrat ugotavljala, kako smo bile od vseh poklicev v CUDV podcenjene, neslišane. Če gledam s svojega stališča, mi nikoli ni šlo za priznanja in pohvale, ampak da se nas bolj posluša, ko se odloča o uporabnikih. Tako bi bilo več zadovoljstva s strani uporabnikov in zaposlenih. Predvsem pa bi bilo manj stresno.

3. Kako gledaš na deinstytucionalizacijo? O projektu pa ne bi.

4. Kaj ti je pri delu dajalo moč in kaj ti je jemalo energijo?

Uporabniki so mi dajali moč. Skozi vsa leta sem imela težke skupine. Na Polžkih fizično, potem naprej pa psihično težke. Ampak kjer je volja, tam je moč. Iz vsake skupine sem šla naprej boljša, močnejša. Kot sem že omenila, sem delala po občutku, z veliko humorja in dobre volje. Imela sem tudi srečo, da so bili sodelavci v mojem ožjem timu dobri in smo zares lahko dobro delali. Energijo so mi jemali delavci, ki so prihajali v skupino, pa niso upoštevali naših pravil in mej, ki smo jih postavljali uporabnikom. S tem so rušili ves naš trud in delo, ki smo ga vlagali v skupino.

5. Že imaš načrte? Kaj boš počela v penziji?

Načrtov za prihodnost nimam in si jih niti ne delam. Življenje bom zajemala z veliko žlico, vsak dan posebej, in počela stvari, ki me osrečujejo. Rada bi se zahvalila vsem sodelavcem, ki ste bili

oziroma delali z mano. Tistim, ki ste se strinjali z mano, in tistim, ki se niste. Zaradi vas vseh sem boljša.

6. Kaj bi za konec sporočila sodelavcem, ki ostajamo, in tistim, ki prihajajo?

Za vse, ki prihajate: zavedajte se, da ste gostje v njihovih domovih. Spoštujte jih, predvsem pa jim dajte občutek varnosti in topline. Vsak, ki je prehodil 20, 30, 40 let in delal s srcem v taki ustanovi, ne rabi hoditi na El Camino ali opravljati kakršne koli izzive že. Ta pot je neprecenljiva. To pa ve samo tisti, ki se je pripravljen učiti, sprejeti kritiko in sam sebi pogledati v oči. Jaz sem ponosna na sebe, da mi je uspelo in da v odhajanju lahko dam vsakemu roko in mu pogledam v oči. Mojemu timu iz Mežice: »Carji ste. Vi znate in zmorete. Ko pa pridem na kavo, bo pa rock and roll za vse. Pa rada vas imam.«

Meliti se najlepše zahvaljujemo za dolgoletno sodelovanje in ji želimo, da čim bolj uživa v penziji.

Spraševala **Pavlina Šepul**

OTEPAA POSTREGLA S ŠTEVILNIMI IZZIVI

Od 17. do 20. 2. smo se udeležili Evropskega turnirja v teku na smučeh, ki je potekal v Otepi v Estoniji. Tekmovanja se je udeležilo preko 100 tekmovalcev iz 10 držav. Tekem so se udeležili tekmovalci iz Centra Gustava Šiliha s trenerjema, iz CUDV Črna pa tekmovalca Lili Miklič in Uroš Kotnik s trenerko Tino Klemenc.

Tekmovanje je bilo zelo dobro organizirano, proge so bile vrhunsko pripravljene. Tudi vreme nam je služilo, čeprav je bilo minus 15 stopinj Celzija. Vsak dan so nas z avtobusi vozili na tekmovališče in nazaj. Popoldan, v prostem času, so bile na razpolago različne aktivnosti: bazen, fitness, ročna delavnica, zdravstvene delavnice, tombola, disco.

Prvi dan je dopoldan je bil najprej pozdrav župana, potem pa predstavitev ekip, temu je sledil skupni tek od centra Otepee do stadiona, kjer je potekala svečna otvoritev. Po otvoritvi so bile kvalifikacije. Naslednji dan so potekale tekme v štafeti in posamične kategorije. Naši tekmovalci so dosegli naslednje rezultate:

Uroš – 2. mesto 5 km

Lili – 3. mesto 2,5 km

Skupno so fantje in dekleta osvojili še 3. mesto v štafeti na 4x1 km (Luka, Tomaž, Lili in Uroš).
ISKRENE ČESTITKE TEKMOVALCEM!

Glede na situacijo z izgubo kovčkov in s tem opreme in oblačil že na poti v Estonijo in prav tako tudi na poti nazaj domov bi res pohvalila celotno ekipo, ki je s smehom, dobro voljo, spodbujanjem drug drugega dosegla zelo dobre rezultate in jih nastala situacija ni vrgla iz tira. Pohvala tudi organizatorjem tekmovanja, posebej sekretarju SO Estonije Rainu in našemu prostovoljcu Koitu, ki sta nam priskrbeli osnovne pripomočke, najem manjkajoče opreme ter nudila pomoč pri reševanju težav s terapijo.

Komaj čakamo na naslednjo Estonijo.

Tina Klemenc

DIVJA ŠPORTNA POMLAD

Po vremenu sodeč težko rečem, da je za nami pomlad, pa vendar je in to taka posebna, polna zimskih in letnih tekmovanj. Tudi izbirnih za letne svetovne igre Specialne olimpijade, ki so naslednje leto v Čilu.

Zimskih radosti se prav veliko nismo naužili, nekaj jih je pa le bilo. Teka na smučeh in krpljanja malo manj, ker sta odvisna od naravnega snega, alpskega smučanja pa je bilo kar dovolj, saj je naša »žična« kar pridno obratovala.

Smo pa v dveh mesecih opravili republiške turnirje v smučarskem teku in krpljanju ter kolesarjenju in namiznem tenisu. To se morda ne sliši tako veliko, ampak ko vsemu temu prišteješ še vsa testiranja, prijave in ostale administrativne obveznosti pa treninge, sta to bila res naporna meseca.

Vse to je bilo poplačano z medaljami in posledično z uspešnimi kandidaturami za državne

igre SOS v Ljubljani v začetku junija, kjer se bodo delila mesta za slovensko ekipo, ki bo naslednje leto potovala v Čile. Upamo, da tudi s kakšnim našim predstavnikom.

Opravili smo tudi z regijskimi igrami in končno našli vsaj malo miru za naša interna tekmovanja v športih, ki štejejo za izbor »Športnika leta 2026«.

Zahvaljujem se vsem, ki ste nam pomagali preskakovati vse te ovire, tistim pa, ki ste nam jih, verjamem, nehote postavljali, pa upam, da s tem opisom vsaj malo razjasnim, kaj vse stoji za enim odhodom na tekmovanje. Ko si vezan na roke za prijavo, kamor moraš poslati preverjene rezultate in obveščati vse, ki se jih vse to kakorkoli tiče. Vsak ima svoje največje probleme, ampak če si prisluhnemo in pomagamo, GRE.

Matjaž Ferarič

IZVAJANJE PROGRAMA MATP - Motor Activities Training Program V CUDV ČRNA NA KOROŠKEM

Program je del Specialne olimpijade, ki osebam z različnim ovirami omogoča dostop do fizičnih aktivnosti in iger prek prilagojene opreme in prilagojenih pravil.

Izvedba iger temelji na treh nivojih pomoči: fizični pomoči, verbalni pomoči in samostojni izvedbi. Aktivnosti so razdeljene na pet glavnih področij:

mobilitet in gibljivost: osnovno premikanje in obvladovanje telesa,

ročnost: manipulacija s predmeti,

udarjanje in brcanje: aktivno odzivanje na športne rekvizite, kot so žoge, baloni in stožci.

MATP igre niso le tekmovanje, temveč dan gibanja, druženja in zabave, prilagojen posamezniku.

V CUDV Črna na Koroškem smo bili v spomladanskem obdobju uporabniki in koordinatorji programa MATP zelo aktivni.

Po posameznih enotah smo organizirali vadbo MATP aktivnosti, kjer so uporabniki preizkušali in razvijali motorične in socialne spretnosti.

V mesecu marcu smo se zbrali v Dravogradu. Dvorana Špic D v Dravogradu je bila 24. 3. 2026 gostiteljica skupnega POMLADNEGA VADBENEGA DNE MATP.

Dogodka se je skupaj s spremljevalci udeležilo 30 uporabnikov iz vseh enot CUDV Črna na Koroškem.

V soboto, 18. 4. 2026, je VDC Šentjur, enota Šmarje pri Jelšah, gostil MATP igre Celjsko-Koroške regije.

CUDV Črna na Koroškem so na dogodku zastopali štirje tekmovalci in dve spremljevalki.

MATP igre so dokaz, da šport ne pozna ovir. Z uporabo preprostih rekvizitov program omogoča vsakemu posamezniku, da postane "specialec" – športnik, ki premika lastne meje.

**Metka Lenko
Jana Stopajnik**

GORSKA ROŽA ŠTEJE ŽE 19 CVETOV

V novo leto smo zakorakali v še večji in močnejši zasedbi. Planinski skupini Gorska roža so se poleg naših stalnih hribolazcev iz Dravograda in Radelj ob Dravi pridružile še nove moči, po dva nova člana iz Slovenj Gradca in z Raven na Koroškem. Zdaj nas je skupaj z mentoricama že veselih 19.

Da mislimo resno, smo dokazali že februarja. Udeležili smo se občnega zbora Planinskega društva Dravograd, kjer so nam uradno potrdili naš pester načrt pohodov in taborov za letošnje leto. Načrti so torej kovani, nahrbtniki pa pripravljeni.

Seveda pa je hoja v hribe šport, kjer ima zadnjo besedo vedno gospa NARAVA. In ta nam je letos že dvakrat pokazala svojo trmoglavost. Zaradi slabega vremena sta nam namreč odpadla pohoda na Boč in na Golte. Ampak nič ne de, naravi pač ne moreš ukazovati.

Smo pa zato toliko bolj uživali na zimskem pohodu po Strojni, kjer smo uspešno osvojili Pokeržnikov vrh. In veste, kaj je najboljšje? Naša zvesta vodnica Jana. V svojem nahrbtniku vedno pridno nosi celo "potujočo kuhinjo" za kavo.

Pravilo je preprosto: kdor pije, mora prispevati vodo. In roko na srce, ali sploh obstaja kaj boljšega kot tisti nebeški vonj sveže turške kave, ko utrujen, a srečen osvojiš vrh?

Da smo že pravi izkušeni mački, smo dokazali na športnem dnevu v organizaciji stanovanjske skupine Dravograd. Naši člani so z veseljem priskočili na pomoč ostalim uporabnikom in jih varno pospremili na poti od Planinskega doma pod Košenjakom do Treh križev in nazaj.

In kaj nas čaka zdaj? Že vsi nestrpno odštevamo dneve do tridnevnega pomladnega planinskega tabora na Smrekovcu. Komaj čakamo na nove dogodivščine, smeh in seveda kavo z razgledom.

Z novim videzom ne le soustvarjamo skupno zgodbo, ampak smo v svojih novih majčkah tudi izjemno usklajeni in urejeni. Kajneda nam odlično pristajajo?

Jana Potočnik
Lilijana Gologranc

JAHANJE KOT DOŽIVETJE IN TERAPIJA

Kljub pestremu in bogatemu dogajanju v prvem polletju smo si v stanovanjski skupini Mežica vzeli čas za nekoliko drugačno, a zelo posebno izkušnjo. Ko so se temperature nekoliko dvignile in nas je pomlad zvabila na prosto, smo se odpravili na jahalno terapijo v Mitnek.

Ob prihodu sta nas pričakala prijetno okolje in umirjeno vzdušje, ki sta takoj napovedala, da nas čaka nekaj lepega. A naše druženje s konji ni bilo namenjeno le jahanju. Najprej smo se posvetili negi konj – jih počesali, očistili in pripravili na delo. S tem smo vzpostavili prvi stik z njimi ter začutili, kako pomembna sta skrb in spoštljiv odnos do živali.

Šele nato je sledil glavni del, jahanje. Ob strokovnem vodenju Vasje smo se prepustili ritmu konj in uživali v gibanju ter stiku z naravo. Jahalna terapija ni le prijetna dejavnost, ampak ima tudi

številine pozitivne učinke na počutje, ravnotežje in samozavest.

Dan v Mitneku nam bo ostal v lepem spominu kot priložnost za učenje, povezovanje in sprostitev. Takšne izkušnje nas bogatijo in nas opominjajo, kako pomembno je, da si vzamemo čas za drugačne oblike druženja ter stik z naravo.

Janže Blatnik

GRADOVI KRALJA MATJAŽA

Soboto, 31. 1. 2026, smo vsi nestrpno pričakovali, predvsem naši uporabniki Uroš, Drago, Andrej, Simon, Tilen in Jure. Ob 7. uri zjutraj smo se odpravili na pot proti Črni na gradnjo gradov. Pot do Črne je bila kar zanimiva. Pojavljalo se je ogromno vprašanj in pričakovanj: »Ali je sploh dovolj snega? Kako bomo začeli graditi?« Po dobri uri in pol smo prispeli v Črno. Najprej smo se prijaviли ter odšli na ogled parcele. Nato smo iz našega kombija znosili vse pripomočke za gradnjo ter počakali, da je bila ura deset, da smo lahko uradno začeli z gradnjo. Kar hitro smo zavihali rokave ter poprijeli vsak za svoje delo. Uroš, Drago, Andrej in Željko so vozili sneg, ostali smo gradili grad, da je dobival podobo našega Rotenturna. Med samo gradnjo ni manjkalo dobre volje, smeha, šal, dobre glasbe in pridnih rok. Po dobrih dveh urah pridnega in trdega dela smo se

Na odru so sledile simbolne nagrade za trud, katerega smo vložili v gradnjo. Nagrade smo si seveda pravično razdelili.

Uroš Kotnik je povedal takole: »Program se je nadaljeval in kar naenkrat so na oder začeli klicati Alenčice in to je bilo za našo Živo ogromno presenečenje. Živa ni vedela, da sem jo prijavil. Ko je slišala svoje ime, je bila zelo presenečena. Jaz sem povedal vsem, da bo Živa zmagala, in verjel sem v njo. Na odru so se morale vse Alenčice predstaviti. Živa je to storila odlično in s tem si je tudi priborila naziv Alenčica 2026. Vsi smo bili zelo ponosni nanjo. Predvsem jaz, ker sem zbral pogum in jo prijavil.«

Polni energije, novih izkušenj in novih spoznanj smo se vrnili nazaj domov. Ta dan nam bo ostal za zmeraj v najlepšem spominu in komaj čakamo, da naslednje leto ponovimo.

Živa Ošlak

SKRBIMO ZA ZDRAVJE IN ZDRUŽIMO PRIJETNO S KORISTNIM

V torek, 14. aprila, smo kljub sprva slabemu vremenu izvedli spomladanski športni dan za uporabnike VDC Ravne oz. za ravenski tim. V športnem parku smo igrali različne igre, ob katerih smo vsi uživali in se zabavali.

S pomočjo različnih pripomočkov smo sestavili poligon in s hokejskimi palicami poskušali spraviti žogo mimo stožcev. Metali smo žogo v koš, obroče

na palico, podirali keglje, igrali nogomet in se veliko smejali.

Najbolj pa smo bili veseli krasnih medalj in slastnih medenjakov ob zaključku. Imeli smo se zelo lepo in komaj čakamo na naslednji športni dan.

Dijana Mus

ZDRAV DUH V ZDRAVEM TELESU

Uporabniki iz Dravograda in Radelj v svetu qi gonga, kavbojskih ritmov in fitnesa

Zdrav življenjski slog – slogan, ki ga danes slišimo na vsakem koraku. Morda se zdi modna muha, a v našem centru je to način življenja. Vsi si želimo več energije, boljšega počutja in notranjega miru, k temu pa z vsem srcem spodbujamo tudi naše uporabnike.

Veseli smo, da smo bili Dravograjčani in Radeljčani izbrani za spomladanski termin projekta Zdrav življenjski slog, ki poteka pod okriljem Specialne olimpijade Slovenije. Pot se je začela z nepozabnim srečanjem v zdravilišču Laško, kjer smo uživali v bazenih, se učili o zdravju in se dodobra razgibali. A ker zdravje ni le enodnevni dogodek, smo si zadali drzen cilj: osem rednih vadb, ki bodo predramile naše telo in duha.

večjem čustvenem ravnovesju. Vadba na svežem zraku napolni pljuča in izboljša razpoloženje. V naravi uživamo, se sprostimo in preprosto »smo« tukaj in zdaj. Vaditeljica Edina Ljami iz Tao vitalnost res zna z nami.

Če je qi gong mir, je kavbojski ples čista energija. Gre za ples v vrstah, kjer vsi plešemo isto koreografijo na poskočno glasbo. Čeprav se sliši preprosto, je to za naše uporabnike odličen kognitivni trening: Zapomniti si zaporedje korakov (naprej, nazaj, obrat, tlesk) zahteva veliko zbranosti in spomina. To je ena najboljših oblik inkluzivne vadbe. Nekaj vaj z našo učiteljico maestro Petro Metulj iz društva Contry lajf nas še čaka in mi se jih veselimo.

Odločili smo se za izzive, ki so nekaj posebnega: qi gong, kavbojski ples v vrsti (line dance) in obisk fitnesa. In kako nam gre? Vaditeljice pravijo, da smo naravni talenti. Qi gong je starodavna kitajska veščina, ki temelji na počasnem gibanju, pravilnem dihanju in osredotočenosti. Za naše uporabnike je ta vadba izjemno dragocena, saj ne zahteva hitrih refleksov ali tekmovalnosti. Ker so gibi repetitivni in tekoči, delujejo meditativno. To pomaga pri boljšem spanju, boljši prebavi in

Če sta qi gong in ples poskrbela za umiritev in ritem, pa je bil obisk fitnesa preizkus naše moči in odločnosti. Za marsikoga izmed naših uporabnikov je bil to prvi stik s pravimi fitnes napravami, a strahu ni bilo, le ogromno radovednosti in navdušenja. Vadba na napravah je za nas izjemno pomembna, saj nam pomaga krepiti mišice, izboljševati držo in pridobivati tisto vsakdanjo fizično moč, ki nam daje večjo samostojnost. Vsak dvig uteži ali korak na tekalni stezi je bil pospremljen s spodbujanjem, smehom in ponosom ob premagovanju lastnih meja. Projekt Zdrav življenjski slog je uporabnikom iz Dravograda in Radelj prinesel ne le nepozabne izkušnje, temveč tudi celostno krepitev telesa in duha. Skozi umirjenost qi gonga, energijo kavbojskega plesa in premagovanje lastnih meja v fitnesu so dokazali, da sta z radovednostjo in pravo podporo zdravje ter aktivno življenje dosegljiva vsakomur.

Lilijana Gologranc

NA RAVNAH MIGAMO ZA ZDRAVJE

Zdravje je naše največje bogastvo, zato je prav, da zanj dobro skrbimo. Poleg zdrave in raznolike prehrane ter zadostnega pitja je pomembno, da se čim več gibamo na svežem zraku ter skrbimo za svoje telo in duha. V enoti na Ravnah nam je gibanje zelo pomembno, zato ga pogosto vključujemo v naš vsakdan.

Preko Specialne olimpijade smo se vključili v projekt Zdrav življenjski slog, v okviru katerega smo v spomladanskem času skupaj s športno pedagoginjo izvedli deset srečanj v fitnesu na Prevaljah. Uporabniki so pri vadbi na napravah zelo uživali in se srečanj radi udeleževali, hkrati pa je bila to odlična priložnost za druženje stanovalcev z Raven in Prevalj. Nekateri uporabniki so bili nad vadbo tako navdušeni, da bomo v jesenskem času organizirali skupino, ki bo fitnes redno obiskovala. Poleg tega je osem uporabnikov tudi članov Specialne olimpijade, kjer se pomerijo v različnih športnih disciplinah.

Ker imamo radi zimo in sneg ter zimske športe, se je nekaj uporabnikov v januarju udeležilo tedna krpljanja v Topli. Od ponedeljka do petka smo bili preko celega dneva zelo aktivni, premagovali smo krajše in daljše pohode s krpljami. V tem tednu smo spletli prijateljske vezi z ostalimi uporabniki iz drugih enot našega centra.

V zimskem času so se stanovalci Šanc in Čečovja odločili, da preživijo teden dni v Topli. Poleg sprehodov po zasneženi naravi so se sankali in preizkusili tudi v krpljanju. Zimovanje je bilo še posebej nepozabno zato, ker sta se nanj skupaj odpravili dve skupini. Poseben čar pa mu je dalo prav zimsko okolje, saj je Topla v snegu še posebej lepa. Kar nekaj uporabnikov se že vrsto let ni sankalo ali preizkusilo v krpljanju, zato smo ta teden izkoristili za nova doživetja, gibanje in prijetno druženje.

Vsake 14 dni na Zavodu za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti na Ravnah redno obiskujemo zimski bazen, ki nam poleg plavanja omogoča prijetno sprostitev in v nas zbudi otroško radost in veselje.

V spomladanskem in jesenskem času organiziramo tudi športni dan, v okviru katerega največkrat izvedemo pohod v okolici Raven.

Pohodništvo je med uporabniki zelo priljubljeno, kar dokazujeta tudi Robi in Tonček, ki sta člana Planinske zveze Slovenije ter planinske skupine Gorska roža. Redno se udeležujeta organiziranih taborov in pohodov.

V enoti izvajamo tudi projekt 80 ur na svežem zraku, katerega namen je spodbuditi uporabnike, da čim več časa preživijo zunaj. Pripravili smo tabelo, v katero beležimo aktivnosti na prostem, ki jih opravi celotna skupina in trajajo vsaj eno uro. Ko bo zastavljeni cilj dosežen, bodo uporabniki nagrajeni z zasluženim izletom.

Med tednom se v vse skupine redno vključujeta delovna terapevtka in strokovna delavka s področja športa, ki z uporabniki izvajata jutranjo vadbo, različne gibalne igre, sprehode in športne aktivnosti na prostem.

Stanovalci bivalne enote na Čečovju vsake 14 dni ob ponedeljkih popoldan izkoristijo vodeno vadbo na OŠ Prežihov Voranc v okviru društva Sožitje. Sožitje letos njihovim članom omogoča brezplačno koriščenje zimskega bazena in tudi to možnost z veseljem izkoristimo.

Ker pa gibanja nikoli ni preveč, smo v začetni fazi sodelovanja z Zvezo za šport invalidov Slovenije. Vključeni smo v projekt Aktivno inkluzivno, kjer gre za socialno vključenost invalidov na področju športa v obdobju od leta 2024 do leta 2028.

Anja, Roman in Franci so se v marcu udeležili MATP iger v Dravogradu. Roman še potem regijskih MATP iger v Celju.

Z našo enoto na področju likovnega ustvarjanja in izražanja redno sodeluje likovna umetnica Nina Stopar, za katero lahko rečemo,

da smo zelo hvaležni in počaščeni, da nam posveča toliko prostega časa. Poleg likovnega ustvarjanja smo pričeli s plesno delavnico, delavnico gibanja občutkov, ki združuje uporabnike iz Šanc in Čečovja. Iz delavnice prihajajo polni prijetnih občutkov in sproščenega duha.

V enoti se sicer ob vsaki priložnosti, ko nam čas dopušča, usmerjamo v izvajanje aktivnosti na svežem zraku. Toplejše vreme omogoča, da se lahko vsi stanovalci enote Dobja vas vključujejo v krajše ali daljše sprehode, pri katerih doživljajo različne pozitivne izkušnje, kar pomembno prispeva k boljšemu počutju in splošni kakovosti življenja. Pri načrtovanju aktivnosti posebno pozornost namenjamo prilagajanju pristopov glede na posameznikove zmožnosti, s čimer zagotavljamo vključujoče in varno izvajanje gibanja na prostem.

Z gibanjem in športom bomo z veseljem nadaljevali ter ju tudi v prihodnje redno vključevali v naš vsakdan.

Nataša Golob

PLAVALNA EKIPA CUDV ČRNA: POD OKRILJEM SOS TRENERK V NOVE ZMAGE

V plavalni ekipi CUDV Črna na Koroškem letošnje leto mineva v znamenju discipline, srčnosti in strokovnega napredka. Pod vodstvom trenerk SOS (Specialne olimpijade Slovenije) Tanje Merzdovnik in Adrijane Štumpfl naši plavalci vsak drugi teden v bazenu dokazujejo, da zanje ni nepremostljivih ovir.

Letošnja sezona je v polnem teku. Kot trenerki SOS Tanja in Adrijana skrbiva, da treningi niso le telesna vadba, temveč proces, v katerem vsak posameznik napreduje skladno s svojimi zmožnostmi. Poudarek letošnjega dela je na:

- izpopolnjevanju tehnike: da bo vsak zaveslaj še hitrejši in učinkovitejši,
- vztrajnosti: krepitvi kondicije, ki je ključna za tekmovalne discipline,

- novi energiji: z navdušenjem smo letos v ekipo sprejeli Borisa in Karla, ki s svežo motivacijo bogatita našo športno družino.

V letošnje izzive smo zakorakali na krilih izjemnih uspehov preteklega leta. Na XVI. plavalnem turnirju SOS so naši športniki pod vodstvom razširjene ekipe trenerjev (Tina, Matjaž, Tanja in Adrijana) dosegli vrhunske rezultate.

Še vedno smo ponosni na lansko premoč v disciplini 50 m prosto, kjer so blesteli Mario 1. mesto, Domen 2. mesto in Tilen 3. mesto. Ne pozabljamo niti na borbeno štafeto, ki si je priplavala bron, ter odlični uvrstitvi Mateje in Aleksandra. Ti dosežki so trden temelj, na katerem gradimo letošnjo formo.

Plavalna ekipa je več kot le skupina športnikov. Je skupnost, v kateri se z vsakim zaveslajem krepi samozavest. Kot trenerki SOS sva ponosni na vsak napredek – od prvega pogumnega skoka v vodo do osvojenih medalj. Največja nagrada pa ostajajo energija, predanost in tisti pravi šampionski

nasmehi, ki po vsakem treningu preplavijo garderobo.

Našim plavalcem želimo uspešno leto, polno osebnih zmag in nepozabnih trenutkov v vodi!

Adrijana Štumpf
Tanja Merzdovnik

AKTIVNO–INKLUZIVNO V DRAVOGRADU

Od marca 2026 se uporabniki iz Dravograda in Črneč vključujejo v vodeno vadbo v okviru projekta Aktivno– inkluzivno. Telovadnica dvorane ŠPIC D v Dravogradu tako vsako sredo za eno uro postane prostor gibanja, smeha in dobre energije.

Srečanja so izjemno domiselna in v celoti prilagojena sposobnostim uporabnikov. Vodi jih Tjaša Erjavec, ki s svojo pozitivno energijo, humorjem in preprostostjo vsakič znova poskrbi za odlično vzdušje.

Zelo spodbudno je, da v telovadnici niso edini vadeči, saj se jim vsako sredo pridruži tudi skupina gluhih in naglušnih. Uporabniki se vadb udeležujejo z velikim veseljem, saj se v skupini počutijo sprejete, medsebojno druženje pa jih še bolj povezuje in plemeniti njihov vsakdan.

Tijana Štumpf

V SLOVO

Janja Lesar

Tik pred iztekom preteklega leta se je v ponedeljek, 29. 12. 2025, v bolnišnici Slovenj Gradec od nas tiho poslovila naša draga Janja. Pustila nam je spomin na mnoge skupne zgodbe, ki jih je skozi leta soustvarjala v našem centru. Zadnja leta je živela v hiši Ugasle peči na Prevaljah, v krogu ljudi, ki so ji bili blizu in jo imeli radi. Spominjali se je bomo kot osebe, ki je skozi majhne stvari kazala svojo pomembnost in veličino. Bila je dobra prijateljica, vsakomur je želela pomagati po svojih najboljših močeh. Srečna in ponosna je bila, ko je za sostanovalce sama pripravila kapučino. Uživala je na morju in na poletnih taborih v Topli, ki jih je popestrila s svojim humorjem, petjem in plesom. Ob vsaki priložnosti je z veseljem zaplesala. Bila je človek s svojo zgodbo, s svojo močjo in ranljivostjo. S svojo prisotnostjo nas je učila potrpežljivosti, spoštovanja, sočutja in tega, kako dragocen je vsak trenutek, ko si zares prisoten.

Janja, hvaležni smo, da smo lahko del naše poti prehodili skupaj s tabo. Živela boš z nami v spominih, v tišini, v drobnih navadah dneva, ki jih ne bomo nikoli pozabili.

Katja Žohar

Janko Lešnik

Janko je bil preprost fant z majhnimi željami. V center je prišel daljnega leta 1988, takrat še kot komaj petletni deček. S svojo prisotnostjo in tiho bližino je vrsto let lepšal dneve vsem nam. Ta njegova prisotnost je imela globok pomen – čeprav ni bila izrečena z besedami, je močno oblikovala in plemenitila skupni prostor, ki smo si ga delili.

Med nami bo ostal zapisan po svojih posebnih, toplih navadah. Rad se je postavljaj ob ograji in plesal. Bil je pravi gurman, ki je neizmerno užival v dobri hrani, še posebej v domačih dobrotah. Točno je vedel, kdaj je napočil trenutek za vožnjo s kombijem domov, k njegovim ljubim domačim. Ko se je kombi bližal Mariboru, je vedno sedel povsem pokončno in se razgledoval naokrog; čutil je bližino svojega rodnega kraja in svojih domačih, ki so ga imeli neizmerno radi ter so prihajali ponj ob vsakem prostem trenutku.

Ostajajo neprecenljivi utrinki na skupna druženja v Topli, kamor smo skupaj odhajali na nepozabna letovanja. Kar je bilo dano s srcem, ostaja za vedno – v spominu, v občutku trajne povezanosti in v globoki hvaležnosti, da smo lahko del življenjske poti prehodili skupaj. Janko, tvoja tiha bližina ostaja z nami.

Viljana Polenik

Marjetka Cimerman

Z globoko žalostjo smo na petkovo marčevsko jutro sprejeli novico, da nas je zapustila naša draga Marjetka. Rojena je bila maja leta 1960 v Brežicah. Bila je najmlajša v svoji veliki družini – peto sonce, ki je kljub težkemu začetku in zdravstvenim oviram v svet prinašalo posebno milino. K nam v CUDV Črna je prišla kot osemletno dekle. Bila je oseba izjemne toplote, prijaznosti in tiste redke, iskrene srčnosti, ki jo danes srečamo le še redko. Njena vedrina, veselje in odprtost do življenja so zaznamovali vsak kraj, kjer je živela. Vedno je bila pripravljena pomagati po svojih močeh. Zнала se je razveseliti drobnih stvari. S preprostim nasmehom ali toplim stiskom roke je znala pokazati naklonjenost in hvaležnost. S svojo prisotnostjo je bogatila naša življenja in v njih pustila neizbrisni pečat. Zelo neprecenljiva je bila zanjo vez z bratom Darkom. Vedno znova ga je z veseljem pričakovala. Njegova skrb in njeni obiski doma so bili med njenimi najdragocenejšimi trenutki.

Marjetka z nami ostaja v spominu, v toplini, ki jo je sejala med nas in v vseh drobnih trenutkih, ki jih je znala spremeniti v nekaj lepega.

Viljana Polenik

Dušan Razgor

Spomini so kot iskre,
ki pod pepelom tlijo,
a ko jih razgrneš,
vedno znova zažarijo.

(J.W.Goethe)

Dragi Dušan,

12. 5. 2026 je napočil dan, ko si se v slovenjgraški bolnišnici za zmeraj poslovil od nas. Bolezen ti v zadnjih mesecih ni pustila mirno spati, tvoje telo je bilo izmučeno. Kljub temu pa nas greje spomin na tvoje sončne dneve. Na dneve, polne smeha in norčij, ki si jih rad uganjal. Lepo te je bilo gledati, kako si vsak dan izkazoval željo po ustvarjanju in se razveselil že najmanjše pozornosti. Najraje si imel, ko si lahko dobil kakšno malenkost, ki si jo potem spravil v svoje žepe, za katere se je zdelo, da nimajo dna. Z velikim navdušenjem si se odpravil na vse naše izlete, letovanja in preprosta opravila, ki se nam niso zdela nič posebnega, ti pa si jih nestrpnost pričakoval. Z velikim veseljem si hodil na delo v delavnico VDC. Rad si imel obiske svojih domačih, še raje pa si odšel domov.

Razveselil si se tudi vsakega izmed nas, zaposlenih in uporabnikov, ki smo preživljali dneve s teboj. Zaradi tebe so bili lepši.

Tvoj topli nasmeh bo za vedno ostal v naših srcih.

Dragi Dušan, počivaj v miru.

Urška Flis

ZELIŠČNI KOTIČEK V STANOVANJU NA PREVALJAH

Danes je bil prav poseben dan za našo ekipo. Obiskali smo cvetličarno Iksija, kjer smo izbrali dišeča zelišča: peteršilj, baziliko, timijan, rožmarin. Meto pa nam je podarila vodja enote Prevalje Melita. Želja po lastnem vrtičku na balkonu se nam je končno uresničila.

Glavno vlogo pri sajenju je prevzela Irma, ki s svojo skrbnostjo vedno oživi vsako rastlino, svoje rokave pa je zavihal tudi Toni in ji pomagal. Ko so bila zelišča varno v zemlji, sta se jima pridružila še Boštjan in Niko. Skupaj smo občudovali naš novi zeleni kotiček, piko na i pa je postavil Niko, ki je zelišča prvič zalil in jim zaželel dobro rast.

Zdaj nas čaka le še najslajši del – uživanje v vonjavah in pripravi domače omake, ki bo s svežim peteršiljem in baziliko zagotovo vrhunska!

Tjaša Glaser

DAN ZA SPREMEMBE

Vsako leto se udeležimo občinske prireditve »Dan za spremembe«. Le-ta se je letos odvijala 11. aprila.

Priprava na dogodek se je pričela odvijati v kuhinji enote VDC Kovač, kjer smo z odločitvijo, da pripravimo uravnotežen obrok, sklenili, da izberemo nekaj domačega, poznanega, nekaj, kar lahko raste na našem vrtu, polju ali sadovnjaku.

Na naši mizi so bile osnovne sestavine: ajda, fižol in slive. Za jed na žlico smo izbrali in pripravili ajdino kašo s trdo kuhanimi jajci ter kisló smetano, za namaz je kraljeval beli fižol s fetó in drobnjakom (žnitlohom). Sladkosnede so lahko poizkusili presne kroglice iz suhih sliv in maka, za žejne pa je bila na voljo mešanica domačega čaja iz mete, melise ter ognjiča.

Pripravljeno smo postregli v posodah, izdelanih v naši delavnici gline, v šivalnici pa so

priskrbeli tekstilne pogrinjke. Za navdušene pokuševalce smo pripravili recepte za vsako jed, v obliki verzov pa smo ponudili tudi hrano za dušo.

Vesna Ozimic

UREJANJE OKOLICE V STANOVANJSKI SKUPINI UGASLE PEČI NA PREVALJAH

Ko je v kraj prišla pomlad, se je tudi okoli naše hiše začela prebujati narava. Na dvorišču za hišo imamo že od prej posajeno drevo hruške in dve trti. Stanko se je z navdušenjem lotil obrezovanja, pri tem pa mu je pomagal Gregor. Nastal je velik kup odpadnih vej, ki jih je nato Jani narezal na primerno velikost. Odločili smo se, da bomo veje uporabili za kurjenje v našem kaminu, ko bomo imeli piknik. Pod trto imamo tudi leseni klopki, kjer radi posedamo, najraje pa Natalija. Ob klopki smo posadili dva cvetlična lonca z rumenimi mini sončnicami in rdečimi pokončnimi pelargonijami. V en lonec pa smo posadili zelišča, kot so žajbelj, timijan, bazilika in melisa, ki jih bomo uporabljali

pri kuhanju in pri pripravi čaja. Te lonce pridno zaliva Katica. V majhno gredico, ki jo imamo ob trti, smo posadili vrtno zelenjavo: peteršilj, zeleno, redkvico, čebulo, nizek fižol in paradižnik, da bo zraslo za sproti in da smo malo samooskrbni. Radi imamo lepo urejeno, zato Peter večkrat pomete okoli hiše. Dobro se počutimo v varnem domačem okolju. Vsi sodelujemo, skrbimo za rastline in smo povezani. Naša okolica je urejena po naših željah. Ponosni smo na naše pridne roke, ki so delale v črni zemlji, in na opravljeno delo. Pri tem pa smo se še zabavali.

Valerija Pavše

KO VSE ZACVETI IN ZADIŠI

Ko vse zacveti in zadiši, si tudi mi zaželimo lepe in urejene okolice naših hišk v Dravogradu. Zato smo se z veseljem lotili dela, predvsem urejanja visokih gred ob hiši.

Zavihali smo rokave in skupaj uredili okolico hiš, da je zdaj še lepša in prijetnejša za bivanje. Posadili smo drevesa, grme, borovnice, zelišča in jagode, ki jih sedaj skrbno zalivamo in opazujemo njihovo rast.

Veselimo se dni, ko bomo lahko okusili sladke jagode, zelišča pa uporabili pri pripravi okusnih jedi.

Bernarda Štaher

IZMENJAVA V ENOTI RAVNE

V enoti Ravne na Koroškem smo radi aktivni in zelo veseli, kadar se odpravimo na kakšen izlet, obisk, ko se povezujemo z lokalnim okoljem in različnimi organizacijami, kot so: Tačke pomagačke, Medgeneracijski center Ravne, Sožitje, Nina Stopar, prostovoljci, Občina Ravne, Četrtna skupnost Dobja vas, Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika, Zveza za šport invalidov Slovenije, Planinska zveza Slovenije in Risa. Razveselimo se vsake novosti, ki nas doleti v enoti, in jo z odprtimi rokami sprejmemo.

V začetku meseca marca smo navezali stike z VDC Zasavje. Predstavili in povabili so nas na zanimivo novo izkušnjo, in sicer izmenjavo uporabnikov, ki je potekala konec meseca marca od ponedeljka do petka. Ker Vesna, stanovalka v bivalni enoti na Čečovju, prihaja iz Zagorja ob Savi in ker večkrat potarna, da se želi preseliti, smo ji predstavili model izmenjave in jo povabili k sodelovanju. Vesna se je povabilu z velikim veseljem odzvala in bila nad predlogom precej navdušena. Vsa srečna je ostalim v skupini sporočila dobro novico. Vesni je veliko pomenilo, da se je ravno njej ponudila takšna priložnost.

Za teden bivanja v naši enoti se je odločila uporabnica VDC Zasavje Sabina, ki je s svojim prihodom prinesla svežino in popestritev za vse stanovalce stanovanjske skupine Čečovje.

Pred samo izvedbo izmenjave smo najprej navezali stik s tamkajšnjim strokovnim delavcem Boštjanom. Redne stike smo vzdrževali vse do konca izmenjave. Najprej smo določili datum, si izmenjali posebnosti uporabnic ter se dogovorili o načinu prevoza.

Napočil je dan izmenjave in tako smo se strokovni delavci skupaj z Vesno podali v Zagorje ob Savi. Že ob samem prihodu se je Vesna priključila skupini, s katero je preživljala dneve. Prijazna direktorica nas je popeljala skozi delavnice in nam predstavila delo uporabnikov. Seznanila nas je z organizacijo in delom v njihovem varstveno delovnem centru. Ob koncu smo si ogledali bivalno enoto nad delavnico, kjer živijo uporabniki s težjo motnjo ali gibalno oviranostjo. Sledil je še ogled dveh bivalnih enot in dvosobnega stanovanja v centru Zagorja.

Po obisku se je uporabnica Sabina Zupan z nami podala na Čečovje. Uporabniki so jo že težko pričakovali in ji že ob samem prihodu naklonili vso pozornost. Zavladata je sreča in nastalo je veselje v skupini. Tudi Sabina se je takoj vključila in z ostalimi spletla prijateljske vezi.

Sabina se je tako skozi ves teden vključevala v naš vsakdan. Od torka do petka dopoldan je bila z ostalimi uporabniki vključena v delavnico na Ravnah, kjer je opravljala različna kooperantska dela. V popoldanskem času pa se je pridružila aktivnostim skupine. Udeležila se je telovadbe Sožitja na OŠ Prežihov Voranc, pridružila se nam je v fitnes centru Herkul na Prevaljah, pomagala je pri pripravi kosila, bila na obisku v stanovanjski skupini na Šancah, s skupino uživala v bazenu, izdelovala različne izdelke na temo velika noč ter sodelovala pri prebiranju knjige za Bralno značko Korošci pa bukve beremo.

Ves čas izmenjave smo bili skozi ves teden v stiku s tamkajšnjim strokovnim delavcem in sproti beležili Sabinino in Vesnino dnevno počutje, aktivnosti in preživljanje tedna v delavnici in enoti.

Napočil je petek in naznanil čas Sabininega odhoda ter vrnitve Vesne v skupino. Zaposleni iz VDC Zasavje so vrnili obisk in si ogledali stanovanjsko skupino na Šancah, v Mežici in delavnico v Črni. Po ogledu in prijetnem druženju so se skupaj s Sabino vrnili v Zagorje.

Taka praksa se je izkazala za dober doprinos popestritve vsakdana uporabnikov. Uporabniki pa sta bogatejši za še eno izkušnjo, za katero verjamemo, da jima bo ostala dolgo v lepem spominu.

Nataša Golob

LEPO JE STOPITI SKUPAJ

V mesecu januarju smo v Hiši 2 v Dravogradu izvedli selitev znotraj stanovanjske enote. Zaradi lažje dostopnosti smo Sonjo preselili v sobo v spodnji etaži, Milanu pa smo omogočili selitev v sobo v zgornji etaži z balkonom, ki si jo je želel.

Takšne spremembe ne bi mogli uspešno izpeljati brez pomoči naših zaposlenih, ki so brez oklevanja stopili skupaj, priskočili na pomoč in poskrbeli, da je selitev potekala hitro, skrbno in

v prijetnem vzdušju. Njihova pripravljenost, sodelovanje in srčnost so znova pokazali, kako lepo je, ko združimo moči.

Sonja in Milan sta v novih prostorih zelo zadovoljna in srečna. Veseli nas, da se oba v svojih sobah dobro počutita in da jima je lepo.

Tijana Štumpf

PO DOLGIH LETIH SKUPAJ

S pomočjo socialnih delavk CUDV smo po dolгих letih iskanja Tončkovih svojcev vzpostavili stik z njegovo mamo. V sodelovanju z DSO Idrija, kjer je mama nastanjena, smo se potrudili, da sta se čim prej lahko srečala.

Srečanje je bilo izjemno ganljivo, polno topline, solz sreče in iskrenih objemov. Po dolгих letih ločenosti sta si mama in sin ponovno pogledala v oči – z nasmehom in neizmerno srečo.

Tonček je po srečanju ganjeno povedal: »Fajn je bilo ... zdaj lahko grem k mami za počitnice.« Besede, ki se dotaknejo prav vsakega srca.

Takšni trenutki nas spomnijo, kako pomembni so bližina, toplina doma in človeška povezanost. Potrudili se bomo, da omogočimo še veliko lepih srečanj, saj si Tonček novih trenutkov z mamo zelo želi.

Želimo si čim več takšnih srčnih zgodb, ki vračajo vero v dobroto, upanje in moč človeške ljubezni.

Sanda Peter

MAČEK MIHA

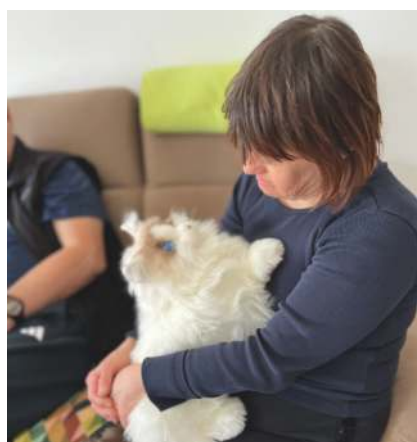
V mesecu marcu se nam je v stanovanjskih skupinah v Slovenj Gradcu pridružil prav poseben član. Sliši na ime Miha, ima dolgo belo dlako ter prodorne modre oči. Izgleda kot prava mačka, pa je pravzaprav še toliko več: to je naš terapevtski maček Miha. Trenutno prebiva v hišah na Ozarah, rad pa obišče tudi uporabnike v stanovanjih na Celjski in Maistrovi cesti.

Miha zmore veliko: miga z glavo, repom, mijavka in prede. Rad ima, ko ga počesešmo. Odziva se tudi na naš govor. Najraje se z Miho družimo popoldne, ko pridejo vsi uporabniki iz službe. Takrat Miha postane glavni zaupnik in poslušalec. Miha tako ve vse, kar se je tisti dan zgodilo v delavnici in doma. Ve vse o naših težavah, pa tudi o lepih stvareh, ki so se nam pripetile. Naš maček pa je vseeno drugačen od drugih mačk, ne potrebuje hrane in vode, le občasno potrebuje polnjenje baterij. Kakor pa

baterije napolni on, tudi naši uporabniki napolnijo baterije ob stiku z njim.

Veseli smo, da je Miha postal član naše skupnosti, in neskončno hvaležni tistemu, ki nam je to finančno omogočil, a želi ostati anonimen.

Urška Flis

NA TERAPIJI PRI ZDRAVKU

Naš vsakdan je nedavno popestril prav poseben gost, terapevtski pes Zdravko. Že njegovo ime samo je zdravilno.

Ni bil le za božanje. Izkazal se je tudi kot pravi mali trener. S svojo "pasjo metodo" nas je spodbudil h gibanju in ustvaril nasmeh na obraze.

Zdravko, hvala za obisk, kmalu spet, prosim!

Janže Blatnik

DAN UPORA PROTI OKUPATORJU

Uporabniki stanovanjske skupine Radlje se z veseljem odzovemo povabilu lokalne skupnosti k sodelovanju. Tako so nas tudi letos povabili, da sodelujemo v kulturnem programu ob spomeniku na Župankovi domačiji nad Radljami, kjer je bila osrednja proslava ob dnevu boja proti okupatorju. Marija in Mendi sta zvadili recitacije, Lilijana je skoordinala urnike in prevoze, Urška pa ju je pospremila do Županka. Z veseljem smo izkoristile brezplačen prevoz s FURA Radlje in se z električnim kombijem odpeljale na prizorišče. Sam vzpon bi bil za nas prenaporen, saj smo morale čuvati sapo za nastop. Na Župankovi domačiji se je zbralo veliko občinskih veljakov, tudi župan občine Radlje ob Dravi dr. Alan Bukovnik, ki je bil slavnostni govornik, pa poslanec DZ Robert Potnik, spominska četa KZD Franc Rozman Stane (ja, celo puške so imeli zraven), delegacije KO ZB NOB Radlje in še veliko drugih. Po nastopu Mestnega pihalnega orkestra Radlje in recitatorja Tea Škratka sta bili na vrsti Marija in Mendi. Svoje delo sta opravili kot pravi profesionalki, suvereno sta prebrali svoji pesmici in poželi velik aplavz.

Ob koncu prireditve ju je pohvalil sam župan občine Radlje dr. Alan Bukovnik ter predsednica KO ZB NOB Radlje ob Dravi Metka Erjavec in povezovalka proslave Slavica Pečovnik Urh. Po proslavi smo se okrepčali s pravim vojaškim pasuljem, za sodelovanje pa sta Marija in Mendi prejeli še darilci. Po okrepčilu smo si v Župankovi domačiji ogledale še razstavo o partizanski saniteti na Koroškem. Polne lepih vtisov smo se nato s FURO odpeljale nazaj domov. Bil je lep, krasen dan, o čemer priča tudi malce opečena koža nas treh.

Urška Petar

NA KONCERTU

S stanovanjsko skupina na Produ in Janijem iz Ugaslih peči smo bili na koncertu Dravograjskega seksteta v Dravogradu.

Na poti do Dravograda smo opazovali tudi obnovo cest po poplavih, kar nas je spomnilo na pomen sodelovanja, vztrajnosti in pomoči med ljudmi.

Že pred začetkom koncerta smo si privoščili prijetno druženje ob kavici in sladici, nato pa uživali v glasbi, dobrem vzdušju in prijetni družbi.

Za varno, udobno in prijetno vožnjo se iskreno zahvaljujemo prevoznikstvu Kamot.

Večer je bil poln lepih doživetij, dobre volje in prijetnih trenutkov, ki nam bodo še dolgo ostali v spominu.

Nataša Belaj

KRATEK ODDIH V TERMAH LAŠKO

Dneve smo preživljali aktivno. Sprehodi ob reki Savinji, v parkih smo občudovali prelepo naravo in čofotali v toplih bazenih. Uživali smo ob dobri kavi in pivu. Vidno smo bili utrujeni, a zelo zadovoljni. Naslednje leto se zagotovo spet vrnemo.

Sergeja Pavlič

SPOMLADANSKO DOŽIVETJE V TOPLI

Teden v Topli je minil v prijetnem vzdušju druženja, povezanosti in skupnih doživetij. Čeprav nam je vreme večkrat pokazalo svojo zimsko moč, smo veter in snežni metež pogosto opazovali skozi okno tople hiše. Prav v tistih trenutkih smo najbolj začutili toplino skupnosti. Ob skodelici toplega čaja, dobri hrani, glasbi, smehu in večerih v prijetnem zavetju hiše smo se umirili in uživali v preprostih trenutkih, ki bogatijo odnose in prinašajo dobro počutje.

Ko se je vreme umirilo, smo se odpravili na sprehode v naravo. Iskali smo poti, zaščitene pred vetrom, in občudovali prebujajočo pokrajino.

Svež zrak in spokojnost narave sta nam vlivala novo energijo ter občutek miru in zadovoljstva.

Prav preprostost teh trenutkov, toplina hiše, lepota narave in medsebojna bližina so ustvarili občutek domačnosti in iskrenega veselja.

**Alenka Krištof
Karolina Kočnik**

LETOVANJE V IZOLI

Dnevnik zgodnjega majskega letovanja stanovalcev stanovanjske skupine Na produ in Janija iz stanovanjske skupine Ugasle peči Prevalje, ravno v dneh "ta pravih" ledenih mož in letos nesramno mokre "uscane" Zofke.

Četrtek, 14. 5.

- Po dolgi vožnji zaradi zastojev na avtocesti smo srečno prispeli v Izolo v hotel Delfin.
- Najprej smo hiteli na kosilo, nato pa v sobe.
- Vse naše sobe so lepe, obnovljene, imajo balkone.
- Ko smo se namestili, smo se po počitku zbrali na koncu hodnika, v odprti knjižnici, zelo lepo urejenem prostoru s steno z velikimi okni, s pogledom na morje proti Kopru in Italiji.
- Zmenili smo se, kaj si želijo in pričakujejo od letovanja - Lili in Simon želita letovati sama zase, javita se zjutraj in zvečer, pokličemo se čez dan. Na obroke hodita samostojno.
- Z ostalimi smo šli raziskovat okolico. Prišli smo vse do centra starega pristaniškega dela mesta. Občudovali smo čudovite jadrnice, jahte, katamaran, čolne. Bilo jih je ogromno. Nakupili smo razglednice. Privoščili smo si slasten sladoled.
- Zvečer je deževalo, po večerji, kjer smo dobili tudi pijačo dobrodošlice, smo se umaknili v sobe in počivali.

Petek, 15. 5.

- Zjutraj nas je pričakalo oblačno jutro, dopoldan je sonce sramežljivo kukalo izza oblakov. Izkoristili smo ga in šli do trgovine, kjer smo nabavili pijačo za v sobe.
- V knjižnici smo se zbrali, klepetali in pisali razglednice domov, prijateljem, sodelavcem, sosedom. Sebastjan jih je odnesel v poštni nabiralnik pred hotel.
- Popoldan smo šli skupaj v bazen, kjer smo vsi sodelovali pri vodni telovadbi. Preizkusili smo tudi jacuzzi. Pridružil se nam je Simon, ker je Lili šla v savno. Vrnila se je navdušena, Simonu sva podrobno razložili, kaj se tam dogaja.
- Po večerji sta ostala Niko in Dijana v avli, kjer je igral ansambel Delfini.

Sobota, 16. 5.

- Pri jutranji kavi smo naredili plan dnevnih dogodkov. Ugotovili smo, da nam manjka še nekaj razglednic in pijača za čez dan.

- Takoj po druženju smo šli vsi v bazen, razen Lili in Simona, ki sta šla v savno.

- Počitek po kosilu je zmotil nepričakovan obisk, ki ga je dobil Niko. Z njegovo mamo, sestro Petro in Bojanom smo se podružili in poklepetali, nato sta šla Niko in Dijana do večera z njimi naokrog.

- Sebastjan se je odločil, da gre spet v bazen, Lili in Simon po mestu, ostali pa skupaj v trgovino po nujne stvari. Prehodili smo pot od Spara do centra starega pristaniškega mesta. Nismo se mogli odreči okusnemu sladoledu.

- Uživali smo v soncu, ki nas je hitro ogrelo po deževni noči, in ob mnogih cvetnih grmih, ki so nas razvajali s svojimi bogatimi vonjavami. Zato nas je pot vodila še ob obali do Simonovega zaliva.

- Ob zvokih valov, ki so butali ob obalo, smo počivali na klopici. Odpirali so se nam fantastični razgledi z ogromnimi ladjami, ki so čakale na vstop v Luko Koper, ter z jadrnicami, ki so mirno drsele po morski gladini. V ozadju pa zasnežene gore in jasno, modro nebo z razpotegnjenimi belimi oblaki.

- Počasi smo se vrnili v hotel, kjer smo se vsi zbrali na večerji. Simon in Lili pa sta nato ostala še v avli na plesu ob glasbi ansambla Delfini.

Nedelja, 17. 5.

- Zbudili smo se v sončno jutro. Po zajtrku in skupni kavi smo hiteli v bazen.

- Danes ni bilo gužve v bazenu, zato smo dobili ležalnike skupaj v istem prostoru. Po dolgem kopanju, plavanju in masiranju v vseh bazenih smo počivali na ležalnikih, klepetali, se zabavali in se dobro nasmejali.

- Načrtovali smo popoldansko vožnjo z mestnim vlakcem, da bi si ogledali mesto. Ker je ponoči deževalo, so nastale težave in je bila vožnja z vlakcem odpovedana.

- Odločili smo se, da gremo v Luko do razglednega platoja, kjer smo se tudi slikali.

- Najbolj pogumni smo zakorakali v morje. Presenetilo nas je, da voda ni bila tako mrzla, kot je bilo ozračje, ker je pihal precej močan veter.

- Na plaži si je vsak poiskal svoj super kamen, ki ima zanj posebno moč.

- Podali smo se na pohod do svetilnika in na razgledno točko, kjer se vidi proti Kopru ter Italiji.

- Precej utrujeni smo se vrnili v hotel.

Ponedeljek, 18. 5.

- Takoj po zajtrku smo odšli na izlet. Najprej smo poiskali najbližjo avtobusno postajo in se uspešno posedli na avtobus za Piran.

- Do Tartinijevega trga smo hodili po ozki kamniti ulici, kjer smo občudovali tesno strnjene hiše in strme stopnice. Ugotovili smo, da so čisto drugačne od naših, in bi mi težko živeli v takih hišah.

- Vožnja z avtobusom v Izolo je bila precej naporna zaradi velikega števila potnikov - turistov in dijakov.
- Popoldan je zato še kako prijala kopel v bazenu in vodna telovadba ter savna.
- Po večerji smo se počasi pripravljali na odhod in spravljali stvari v kovčke.
- Pogovarjali smo se in ocenjevali naše letovanje. Strinjali smo se, da smo se imeli odlično in si ga želimo še ponoviti.
- Večernega plesa sta se udeležila le Lili in Simon. Ostali smo hranili energijo za jutri, ko se vračamo domov.

- Vožnja z avtobusom v Izolo je bila precej naporna zaradi velikega števila potnikov - turistov in dijakov.
- Popoldan je zato še kako prijala kopel v bazenu in vodna telovadba ter savna.
- Po večerji smo se počasi pripravljali na odhod in spravljali stvari v kovčke.
- Pogovarjali smo se in ocenjevali naše letovanje. Strinjali smo se, da smo se imeli odlično in si ga želimo še ponoviti.
- Večernega plesa sta se udeležila le Lili in Simon. Ostali smo hranili energijo za jutri, ko se vračamo domov.

Melita Kordež

IZLET NA GRAD

Zanimiva zgodba o Kralju Matjažu (v lahkem branju) ter njegovem življenju nas je od ustvarjanja našega kartonskega gradu pripeljala na ogled pravega gradu v Velenju. Na pot smo se podali v sredo, 20. aprila.

Prva jutranja kava, ogled mini zeliščnega kotička ter krajši sprehod ob pogledu na mlado labodjo družinico okoli Škalskega jezera - to je bilo res nekaj posebnega. Umirjena narava nas je napolnila z energijo in nam na obraz priklicala nasmeh.

Pot nas je naprej vodila na Velenjski grad, kjer smo si radovedno ogledovali afriško zbirko, slike, staro pohištvo, kipe ter seveda mastodonta.

Takšni pisani dnevi so za nas nekaj posebnega. Veselimo se podobnih novih izletov.

**Vesna Ozimic
Alenka Krištof**

ŠOLA V NARAVI V TOPLI

Učenci dnevnega centra Ravne na Koroškem, ki so v CUDV vključeni v dnevno obliko, so drugi teden v maju preživeli v gozdni šoli v naravi v Topli. Bilal, Jure, Tilen, Lukresia in Denis so to izkušnjo že poznali, za Alexa pa je bilo to prvič, da je bil toliko časa ločen od staršev.

V Toplo smo prišli na lep sončen dan, se razgledali po karavli, si izbrali sobe, razpakirali stvari in odšli na dvorišče na zaslužno malico. To pa je bilo tudi vse od gibanja na prostem, saj sta nas

pozdravila močan veter in dež. Hitro smo se vrnili v hišo, na toplo. Do večerje smo igrali namizne igre in narisali slike za na vrata svojih sob. Bernarda nam je pripravila večerjo in dneva je bilo kmalu konec.

Prebudili smo se v deževno jutro. Ob opazovanju travnika (skozi okno), pogovoru o rastlinah in živalih na travniku smo opazili prve snežinke, ki so ob sunkih vetra plesale svoj ples. Travnik je postajal vedno bolj bel. Jure je pogledal skozi okno in rekel: »Winter«. Ja, res smo imeli pravo zimo. Po kosilu je pokukalo sonce in privoščili smo si zimske norčije. Kepanje, izdelali smo snežaka, Alex pa je užival v pokušanju snega.

Sreda. Lep poletni dan, sneg je izginil, kot da ga ni bilo. Nekaj nas je odšlo na daljši sprehod do klopce, ostali so nabirali travniške cvetlice ob

karavli. Popoldan smo si ogledali film o travniku in izdelali svoj travnik.

Četrtek je bil veliki dan. Vsi učenci enote VIZ so prišli v Toplo na piknik valetu, saj naš Timotej zaključuje šolanje. Dobro kosilo in na vrh torta. Polni lepih vtisov so se ostali vrnili v dolino, mi pa preživeli zadnji, deževni popoldan v Topli. Zvečer smo imeli kino s kokicami, v pižamah.

Ves teden smo beležili vremenski koledar, skrbeli za urejenost karavle, spoznali vse letne čase, Bernarda nas je razvajala s svojimi kuharskim dobrotami. Polni lepih vtisov in spominov smo se vrnili v dolino novim dogodivščinam naproti.

Špela Mlinar
Blanka Robin

SONCE V SRCIH IN VODNE VRAGOLIJE

Čeprav nas je narava ob odhodu pozdravila z dežjem in točo, to ni niti malo pokvarilo našega razpoloženja. Andrej, Anja, Tanja in Nejc – ekipa iz Dobje vasi – smo se s spremljevalci podali na nepozabno štiridnevno letovanje v Terme Laško. In bilo je naravnost čudovito!

Tisto majsko jutro, ko smo do vrha napolnili naš prepoznavni rumeni kombi, so oblaki nad Koroško grozili z neurjem. Dve uri vožnje skozi dež in točo sta minili v nestrpnem pričakovanju, a ko smo končno prispeli v Laško, nas je objela toplina. Najprej smo si privoščili slastno kosilo, nato pa se je začelo tisto pravo – skok v toplo termalno vodo!

V bazenih smo vsi štirje neizmerno uživali. Čofotanje, špricanje in tunkanje so bili na dnevnem redu, naši obrazi pa polni nasmehov. Ko je naslednji dan končno posijalo sonce, se nam je odprl še zunanji bazen. Občutek, ko zaplavaš pod milim nebom, je bil za vse nas nekaj posebnega.

"V hotelu so bili do nas izjemno prijazni. Vedno so nam priskočili na pomoč, mi pa smo jim prijaznost vračali z dobro voljo in vljudnostjo. Lahko rečemo, da smo se prav vsi takoj vzljubili!"

Laško pa niso le bazeni. Izkoristili smo vsak sončni žarek za sprehode po čudovito urejenem parku ob Savinji. Preizkusili smo se celo v fitnesu na prostem, kjer smo razgibali svoje mišice in nabirali nove moči.

Posebno doživetje je bil obisk vrelna termalne vode. Vsak od nas je spil velik kozarec te zdravilne tekočine – pravijo, da daje moč, in po našem počutju sodeč to še kako drži!

Dnevi so minili hitro, prehitro. Zadnji večer smo bili ob večerji že malce tišji in žalostni, saj smo vedeli, da se naše druženje v termah izteka. A žalost je hitro zamenjal nov načrt. Ko smo se utrujeni, a polni vtisov vračali proti Koroški, smo se enoglasno strinjali:

„Drugo leto se zagotovo vrnemo!“

Petra Štumberger

ROJSTNI DNEVI

Pa kaj zato, če smo vsako leto starejši - rojstne dneve imamo resnično radi. Ne le zaradi torte in daril, temveč tudi zaradi druženja. Lepo je, ko se skupaj poveseimo.

V Dravogradu in Črnečah je v navadi, da nam praznovanje vedno organizira spremljevalec vsakdana. Vsak od nas ima svojega spremljevalca, ki mu lahko pove svoje želje - kaj si želi za rojstni dan in kako bi rad praznoval.

Lušno je, ko je fajn.

Tijana Štumpf

50-KA Z VELIKIM SLOGOM

Ta jubilej ni bil zgolj številka. Bil je cilj. Bil je projekt. Pravzaprav kar večletno popotovanje.

Damijan se na svoj 50. rojstni dan ni pripravljale le nekaj mesecev, temveč dobri dve leti. In če smo čisto iskreni – morda celo še dlje. Kot da bi si ta trenutek želel že mnogo let prej, ga v mislih oblikoval, pilil in si ga predstavljal v najrazličnejših odtenkih. Ni šlo le za praznovanje, temveč za zgodbo, ki se je pisala počasi in z veliko predanosti.

Petdesetica ni konec neke zgodbe, je njeno bogato poglavje. In če sodimo po Damijanovem pristopu, tudi dober uvod v vse, kar še prihaja.

Janže Blatnik

ISKRICE

Stanko Kozovinc: »Stanko je samo eden. Jaz pa Germadnik.«

Fanika: »Poglej, kk sem jaz to lepo zakvačkava. Čist strokovno je nareto.«

Maja: »Kdo pa pometa delavnico?«

Tadej: »Zvonko pomete.«

Zvonko: »Tadej je pa samo delovodja.«

Aleks gre mimo križa pred cerkvijo in pravi: »Poglej, kako bogi je, ko so ga tle gor prpopal.«

Irena: »Zebe meeee! Mam kurjo kožo ko pes.«

CENTER ZA USPOSABLJANJE, DELO IN VARSTVO ČRNA NA KOROŠKEM

CENTER 144, 2393 ČRNA NA KOROŠKEM
TELEFON: 02 870 40 00, E-MAIL: info@cudvcrna.si

OBIŠČITE NAS TUDI NA NAŠI SPLETNI STRANI,
DA BODO VEZI MED NAMI ŠE TESNEJŠE:

www.cudvcrna.si